

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**Zaměstnanci veřejné správy a jejich pohybová aktivita a životní
spokojenost**

Diplomová práce

Autor: Bc. Pavel Dostál

Studijní obor: Rekreatologie - management volného času a rekreace

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.

Olomouc 2013

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora:	Bc. Pavel Dostál
Název diplomové práce:	Zaměstnanci veřejné správy a jejich pohybová aktivita a životní spokojenost
Pracoviště:	Katedra společenských věd v kinantropologii
Vedoucí diplomové práce:	PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
Rok obhajoby diplomové práce:	2013

Abstrakt:

Tato diplomová práce se zabývá popisem zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu. Jako výzkumný soubor vybírám zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Formou dotazníkového šetření zjišťuji míru a velikost pohybové aktivity a míru spokojenosti v oblastech životní spokojenosti těchto zaměstnanců. Dílčím cílem je stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí a zjistit pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Z výzkumu vyplývá, že zaměstnanci sociálního odboru Magistrátu města Olomouce jsou velice dobře připraveni na výkon jejich nelehkého povolání, jsou spokojeni v oblastech životní spokojenosti a vykonávají pohybovou aktivitu jak v rámci práce, tak i v rámci volného času.

Klíčová slova: životní styl, životní spokojenost, pohybová aktivita, zaměstnanec veřejné správy

Souhlasím s půjčováním bakalářské diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographic identification

Name and surname:	Bc. Pavel Dostál
Title of the thesis:	Public administration employees and their physical activity and life satisfaction
Workplace:	Kinanthropology department of social studies
Thesis supervisor :	PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
Thesis defense :	2013

Abstract:

The submitted thesis follows up a description, life satisfaction and physical activity of an employee working in the department of public administration of the Municipality of Olomouc social affairs department. The employees of the Municipality of Olomouc social affairs department had been chosen as a research subject. In the form of surveys I examine the level of physical activity and the level of life satisfaction of these employees. The next goal is to determine criteria and requirements for the post of public administration employee - a clerk, an official, working in the department of social affairs and to find out the employees' opinion regarding physical activity and occupancy.

The research shows that the employees of the Municipality of Olomouc social affairs department are very well prepared for their uneasy profession. They are satisfied in their lives and engage in a physical activity within their workplace and their free time as well.

Keywords: lifestyle, life satisfaction, physical activity, public administration employee

I agree with borrowing this thesis within the library services.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením PhDr. Dany Štěřbové, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne:

.....

Bc. Pavel Dostál

Děkuji PhDr. Daně Štěřbové, Ph.D., za pomoc, připomínky a cenné rady. Neméně pak za její vlídný a lidský přístup v průběhu zpracování diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1. VEŘEJNÁ SPRÁVA	9
1.2 Státní správa	10
1.3 Samospráva.....	10
1.3.1 Obec	11
1.3.2 Kraj	12
2 ZAMĚSTNANEC VEŘEJNÉ SPRÁVY - ÚŘEDNÍK.....	13
2.1 Úředník v dobách minulých	13
2.2 Úředník v době dnešní	13
2.3 Motivace úředníka, jeho dispozice a vlastnosti	14
2.4 Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy	15
2.5 Etický kodex sociálních pracovníků.....	16
2.6 Kvalifikační požadavky na zaměstnance sociálních služeb – sociálního pracovníka	17
3 ZPŮSOB ŽIVOTA.....	18
3.1 Životní způsob	18
3.2 Životní styl.....	18
3.3 Životní spokojenost	19
3.4 Životní pohoda.....	20
5 POHYBOVÁ AKTIVITA.....	21
5.1 Základní informace o pohybové aktivitě	21
5.2 Význam pohybové aktivity a její přínos	22
5.3 Pohybová aktivita a současnost	23
5.4 Podpora pohybové aktivity na pracovišti a její vztah k práci.....	23
II. PRAKTICKÁ ČÁST	25
6 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	25
7 METODIKA.....	26
7.1 Organizace a průběh výzkumu	26
7.2 Výzkumný soubor.....	28

7.3 Metody sběru dat	31
7.3.1 Dotazník životní spokojenosti.....	31
7.3.2 Mezinárodní dotazník pohybové aktivity - International Physical Activity Questionnaire (IPAQ)	34
7.3.3 Dotazník Pohybová aktivita a zaměstnání	35
8 VÝSLEDKY VÝZKUMU	36
8.1 Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí	36
8.2 Míra a velikost pohybové aktivity zaměstnanců odboru sociálních věcí na Magistrátu města Olomouce	46
8.3 Oblast životní spokojenosti zaměstnanců odboru sociálních věcí na Magistrátu města Olomouce.....	63
8.4 Jaký je pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti?	68
9 DISKUZE.....	75
10 ZÁVĚR.....	78
11 SOUHRN	80
12 SUMMARY	81
13 REFERENČNÍ SEZNAM.....	82
13.1 Internetové zdroje	84

ÚVOD

Jelikož pracuji ve veřejné správě, rozhodl jsem se popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu. Zaměstnanci tohoto odboru každodenně přichází do styku s klienty, mnohdy problémovými, řeší jejich nesnadné životní situace a bývají do nich neúměrně zainteresováni. Jejich úkol je tedy nelehký. Práce s lidmi bývá velmi náročná a stresující, tento stres si pak tito lidé mohou přenášet do osobního života, což má negativní účinky jak na ně samotné, tak i na jejich nejbližší okolí. Snažil jsem se tedy pomocí dotazníků změřit míru a velikost pohybové aktivity a míru spokojenosti v oblastech životní spokojenosti těchto zaměstnanců.

Pohybová aktivita má pozitivní vliv na celkový zdravotní stav jedince. Pomáhá nejen z hlediska tělesného zdraví, ale také kladně působí na zdraví psychické. Ze studií věnovaných vlivu pohybové aktivity na lidské zdraví vyplývá, že lidé, kteří mají aktivnější přístup k životu, mají také vyšší kvalitu života než jedinci pohybově neaktivní (Horák, Dygrýn, Mitáš, Obzinová, 2010).

Americká asociace pro úzkost a depresi (Anxiety and depression association of America – ADAA, 2010) uvádí, že je nemožné odstranit stres, ale můžeme se ho naučit ovládat. Podle jejich on-line průzkumu se 14% lidí díky pohybové aktivitě lépe vyrovnává se stresem. Pohybová aktivita má vliv jak na tělo, tak i na duševní kondici, což může snížit stres. Pokud se naše tělo cítí lépe, cítí se i naše mysl lépe.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a na část praktickou. V teoretické části vysvětluji pojem veřejná správa a člením ji, dále popisuji zaměstnance veřejné správy – úředníka, vysvětluji pojmy životní styl, životní způsob, životní spokojenost, životní pohoda a pohybová aktivita. V praktické části stanovuji cíle a výzkumné otázky, popisuji použitou metodiku a zodpovídám výzkumné otázky na základě sekundární analýzy dat a dokumentů a vyhodnocených a interpretovaných dotazníků týkajících se pohybové aktivity a životní spokojenosti.

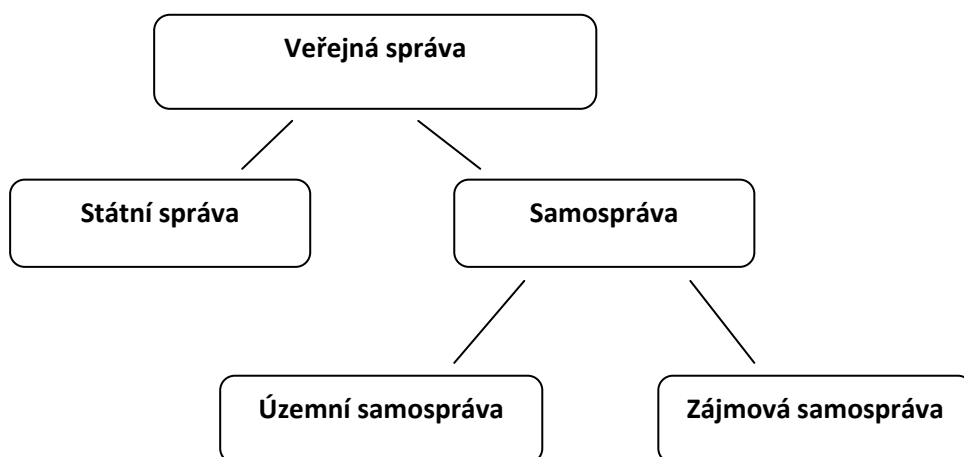
I. TEORETICKÁ ČÁST

1. VEŘEJNÁ SPRÁVA

„Veřejná správa představuje soustavou institucí a řídicích a výkonných činností, které vyplývají z objektivní potřeby uspořádané společnosti, která je geneticky dána potřebou člověka žít ve společenství druhých lidí“ (Rektořík a kol., 2007, 73).

Rektořík a kol. (2007) dělí veřejnou správu na širší a užší pojetí. V širším pojetí ji člení ve vztahu k základnímu poslání institucí související se třemi pilíři – moc výkonná (prezident, vláda, správní úřady), moc zákonodárná (parlament), moc soudní (ústavní, správní a obecné soudy). V užším pojetí pak veřejnou správu člení ve vztahu k principům rozhodování. Pak je tedy dělena na státní správu a samosprávu a ta se ještě dále dělí na územní samosprávu (kraje a obce) a zájmovou samosprávu. Veřejná správa pak tedy působí na celou společnost, na národní hospodářství a na veřejný sektor.

Hendrych (2003) hovoří z hlediska organizačního uspořádání veřejné správy České republiky o těchto důležitých kritériích: subjekt (stát, obce, kraje, jiné samosprávné celky), působnost (ta vyznačuje vykonavatele veřejné správy), pravomoc (oprávnění vydávat právní akty), postavení vykonavatelů (určuje jejich vzájemné vztahy).

(Rektořík a kol., 2007, 74)

1.2 Státní správa

Výkon státní správy může být přímý nebo nepřímý. V přímém výkonu státní správu vykonává vláda nebo správní úřady státu, což jsou ministerstva nebo celní úřady. V nepřímém výkonu státní správu vykonávají jiné subjekty veřejné správy na základě zákonné delegace. A těmi jsou kraje, obce, ústavy, autorizované zkušebny či vysoké školy. Může se jednat o přenesenou či propůjčenou působnost (Hendrych, 2003).

Nejvyšším úřadem státní správy České republiky je vláda ČR, následovaná ministerstvy, jinými "ústředními orgány státní správy" a dalšími státními úřady, které vykonávají státní správu svými místně a věcně kompetentními jednotkami na celém území státu. Výkon státní správy může být na základě zákona přenesen na obce či kraje (Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2012).

Přenesená působnost

„Za přenesenou působnost obcí, lze považovat plnění úkolů státu veřejné správy, kterou stát nerealizuje přímo svými orgány, tedy státními orgány a jejich výkonem pověřil v tomto stanoveném rozsahu obce, které jako veřejnoprávní korporace vykonávají tuto veřejnou správu v postavení správních úřadů v přenesené působnosti“ (Šimová, 2010, 26).

Samostatná působnost

„Do samostatné působnosti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou svěřeny zákonem krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon“ (Šimová, 2010, 32).

1.3 Samospráva

Obce a kraje vykonávají také správu veřejnou ve vlastní působnosti, která se nazývá samospráva. Do výkonu veřejné správy ve vlastní působnosti obce náleží záležitosti, které jsou v zájmu občanů konkrétní obce, pokud již jimi nejsou pověřeny kraje nebo zvláštní státní

úřady anebo když se nejedná o výkon státní správy v přenesené působnosti. Samospráva se dělí na územní a zájmovou (Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2012).

1.3.1 Obec

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, který tvoří územní celek, vymezený hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje obec svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá“ (Hendrych, 2003, 112 - 113).

„Obce, které mají minimálně 3000 obyvatel, mohou požádat o titul města (o jejich žádosti pak rozhoduje Předseda poslanecké sněmovny)“ (Hledíková, Janák, Dobeš, 2005, 485).

Obce můžeme rozdělit do tří kategorií:

- **obce** (§ 61 I a) zákona 128/2000 Sb.);
- **obce s pověřeným obecním úřadem** (§ 64 zákona 128/2000 Sb., zákon č. 314/2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, vyhláška 388/2002 o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních úřadů s rozšířenou), v současné době existuje 393 obcí s pověřeným obecním úřadem;
- **obce s rozšířenou působností** (§ 66 zákona 128/2000 Sb., zákon 314/2002 Sb., vyhláška 388/2002 Sb.), v současné době existuje 205 obcí s rozšířenou působností. Tyto vykonávají státní správu v oblasti obecné správy, kultury, financí, školství, stavebního řádu, zemědělství a další.

(Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2012).

Zvláštní postavení mají dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. tzv. statutární města. Jedná se o velká a významná města České republiky. Tyto města vykonávají jak státní správu v přenesené působnosti, tak i veřejnou správu ve vlastní působnosti. Statutární města se

z důvodu lepší organizace člení na městské obvody a městské části s vlastními samosprávnými orgány. Uspořádání správy takového města je jeho vnitřní záležitostí. Provádí se formou statutu (ustanovení, zákon, vyhláška) a vydává poté jako obecně závazná vyhláška (Hendrych, 2003).

V České republice v současnosti existuje 25 statutárních měst a těmi jsou: Brno, Ostrava, Olomouc, Liberec, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Pardubice, České Budějovice, Opava, Kladno, Jihlava, Most, Karlovy Vary, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Havířov, Jablonec nad Nisou, Zlín, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek a Prostějov (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000).

1.3.2 Kraj

„Vyšším územně samosprávným celkem je kraj jako územní společenství občanů, kterému náleží z Ústavy právo na samosprávu. Kraj ji vykonává v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami kraje. Stejně jako obec i kraj je veřejnoprávní korporací, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá“ (Hendrych, 2003, 116).

Organizační struktura a působnost krajů jsou obsaženy především v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Činnost krajů se člení na výkon státní správy v přenesené působnosti a na zabezpečení úkolů veřejné správy ve vlastní působnosti. K tomuto přibývají další kompetence, jelikož kraj je pověřen dohledem nad obcemi na jeho území (Centrum pro regionální rozvoj ČR, 2012).

2 ZAMĚSTNANEC VEŘEJNÉ SPRÁVY - ÚŘEDNÍK

2.1 Úředník v dobách minulých

Úředník v dřívějších dobách chodil do práce v uniformě a jeho chování bylo sledováno nejen v práci, ale i v osobním životě. Od úředníka se očekávalo, že se bude náležitě oblékat, chodit do společnosti, bude bydlet na dobré adrese a mít služku. Úředníkovi nehrozila ztráta zaměstnání. Úřednické povolání byla dříve výhradně mužská parketa, což se ale postupem času změnilo (Tuček, 2008).

Institut zaměstnance veřejné správy a jeho vznik je spjat s prosazováním státních idejí v 18. století. Do vztahu mezi panovníka a úředníka se dostala věrnost a zvláštnost mocenského vztahu. V tomto období vzniká byrokracie jako zvláštní povolání (Hendrych, 2003).

2.2 Úředník v době dnešní

Povolání úředníka se v dnešní době vyznačuje reprezentací státu, plněním úkolů v mezích právních předpisů, odpovědností vůči veřejnosti a nestranností. Kritické hlasy, které se ozývají proti byrokracii, nesouhlasí s celoživotním zaměstnáním a považují ho za neopodstatněné. Dále jsou proti zaručenému služebnímu postupu, který diskriminuje osoby stojící mimo státní aparát. Další výtkou je snižující se efektivnost úřednického povolání, jakož i anonymita a izolace úředníků, zbytečné tajnosti a neposlední řadě tendence k pohodlnosti a setrvačnosti (Hendrych, 2003).

Zaměstnanec veřejné správy je zaměstnán stejně jako jiní pracovníci ostatních organizací, a to na základě pracovní smlouvy. Zaměstnanci veřejné správy pracující na základě pracovní smlouvy se nepodílejí na rozhodovacích činnostech, ale jejich přítomnost je pro organizaci nezbytně nutná. Tento systém se označuje jako smluvní a umožňuje se ucházet o místo formou výběrového řízení, kde je zapotřebí dostát specifických schopností. Zaměstnanci veřejné správy požívají zvláštního statutu, kdy se od nich očekává jistá odpovědnost v souvislosti s plněními funkcemi. Jedná se o tzv. kariérní systém, jenž zaručí

zaměstnanci trvalý služební poměr, platový a služební postup. Často se o veřejné službě hovoří jako o celoživotním zaměstnání (Hendrych, 2003).

2.3 Motivace úředníka, jeho dispozice a vlastnosti

„Úředník by měl být motivován k tomu, aby dobře a bezchybně vykonával své činnosti a povinnosti, aby si prohluboval své dovednosti a znalosti, naučil se zvládat stresové situace, zvyšoval efektivitu své práce, zlepšil využívání svého času, zvyšoval úroveň profesionálního vystupování a zlepšoval komunikaci s občany“ (Hanáková, 2012, 43).

Dle Rýznara (1999) jsou pro výkon činnosti ve státní správě pro pracovníka nezbytně nutné tyto dispozice:

- schopnost jednat s lidmi
- svědomitost
- kritičnost k výsledkům činností
- sebekritičnost
- odolnost vůči zátěži

Jako další potřebné vlastnosti Rýznar (1999) uvádí především cílevědomost, sebeovládání, sebekázeň, samostatnost, statečnost, dominantnost a schopnost prosazovat svoji vůli. Dále hovoří o nezbytném morálním profilu a zde zmiňuje čestnost, nestrannost, pracovitost, pravdomluvnost a nevydíratelnost.

Každý člověk během svého života přijde mnohokrát do styku s veřejnou správou, blíže pak se správou státní. Na nejrůznějších úřadech získáváme od narození až po smrt mnoho různých dokladů, písemností a dokumentů. Státní správa tedy prostupuje celý náš život, ať už chceme či nikoliv. Státní zaměstnanci tedy uspokojují veřejné potřeby občanů a slouží v jejich prospěch. Státní správa je službou veřejnou a jako taková usiluje o spokojenost občanů. Zaměstnanci státní správy by měli pracovat efektivně, měli by mít potřebné znalosti, měli by být zásadoví, čestní, otevření a neuplatitelní. Zaměstnanci státní správy by měli být odpovědní v řešení problémů a poskytovat rychlé a kvalitní služby občanům, dále je potřeba, aby dodržovali zákonné normy, loajalitu, byli objektivní a dbali rovnému přístupu ke všem občanům (Hanáková, 2012).

Veřejní zaměstnanci jsou považováni za hlavní a nejcennější prostředek veřejné správy, kterým uskutečňuje své úkoly, a který zásadním způsobem ovlivňuje její kvalitu. Pracovníci veřejné správy tedy hrají významnou roli a představují specifickou skupinu, která odlišuje od osob zaměstnávaných v soukromé sféře (Sezemská, 2007, 12).

2.4 Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy

Úředník a zaměstnanec veřejné správy plní své úkoly v souladu se zákony, s ústavním pořádkem a dalšími právními předpisy. Svou službu koná úředník na vysoké odborné úrovni, kterou si během svého působení dále prohlubuje, dbá slušnosti, jedná korektně se svými spolupracovníky, respektuje jejich zkušenosti, vždy se chová zdvořile, vstřícně, profesionálně a nemá žádné předsudky. Rozhodování úředníka musí být nestranné, objektivní a nemělo by být v rozporu se zákonem. Záležitosti, které byly úředníkovi svěřeny, vykonává rychle, bez zbytečných odkladů.

Úředník a zaměstnanec veřejné správy nesmí přijímat žádné úplatky ani si o ně říkat, taktéž nesmí vyžadovat žádná zvýhodnění, rozhoduje objektivně. Jedná tak, aby se nedostal do situace, kdy by byl zavázán nebo kdy by cítil, že musí oplatit službu, jenž mu byla prokázána. Vyvaruje se také klientelismu, kdy by jednoho klienta zvýhodňoval na úkor druhého. Úředník a zaměstnanec veřejné správy zachovává mlčenlivost o skutečnostech, které by mohly poškodit činnost zaměstnavatele a o osobních údajích či utajovaných informacích.

Úředník a zaměstnanec veřejné správy dbá na adekvátní oděv, který odpovídá vážnosti úřadu, svým jednáním a vystupováním podporuje důvěryhodnost svého úřadu. S každým jedná ohleduplně a respektuje každého jedince a jeho individualitu.

(Ministerstvo vnitra České republiky, 2012)

2.5 Etický kodex sociálních pracovníků

Sociální pracovník by měl dbát na dodržování lidských práv, měl by respektovat individualitu a jedinečnost každého člověka, bez ohledu na pohlaví, věk, zdravotní stav, náboženské vyznání, barvu pleti či rasu. Sociální pracovník svými znalostmi, zkušenostmi a dovednostmi pomáhá komunitám, skupinám i jednotlivcům a upřednostňuje profesionální zájmy před svými. Snaží se o co nejvyšší úroveň poskytovaných služeb. Sociální pracovník musí při sociálních šetřeních a jednáních s klienty nejen správně a eticky vyhodnocovat situace, ale i eticky vybírat možnosti a rozhodovat.

Sociální pracovník podporuje své klienty k tomu, aby byli sami za sebe odpovědní, chrání jejich práva a důstojnost. Při jednání s klienty se nedopouští diskriminace, jedná s lidmi jako s celostními bytostmi, je empatický a pečlivý. Jeho zájem se soustřeďuje na celého člověka, na jeho rodinu, vztah ke společnosti a na silné stránky osobnosti klienta. Dále by měl chránit klientovo soukromí a citlivě nakládat s jeho osobními informacemi, podporovat klienty ve využívání všech dávek sociálního zabezpečení. Sociální pracovník udržuje a zvyšuje prestiž svého povolání, prohlubuje si znalosti a odbornou úroveň. Při prohlubování svých znalostí využívá znalosti a dovednosti svých kolegů.

Při tomto zaměstnání může často docházet k etickým problémům – pracovník se musí umět rozhodnout kdy zasáhnout či vstoupit do života svého klienta nebo celé jeho rodiny, měl by odhadnout míru pomoci tak, aby nedošlo k jejímu zneužití a měl by také vědět kdy s poskytováním služeb přestat. Může také docházet ke střetům mezi zájmy sociálního pracovníka a klienta, mezi organizací a skupinou klientů.

(Společnost sociálních pracovníků, 2006)

2.6 Kvalifikační požadavky na zaměstnance sociálních služeb – sociálního pracovníka

Sociální pracovník vykonává sociální šetření, zabezpečuje sociální agendy včetně řešení sociálně právních problémů v zařízeních poskytujících služby sociální péče, sociálně právní poradenství, analytickou, metodickou a koncepční činnost v sociální oblasti, odborné činnosti v zařízeních poskytujících služby sociální prevence, depistážní činnost, poskytování krizové pomoci, sociální poradenství s sociální rehabilitace, zjišťuje potřeby obyvatel obce a kraje a koordinuje poskytování sociálních služeb (Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, 2006, 38).

Kvalifikační požadavky, které stanovuje zákon, se vztahují na pracovníky, jenž vykonávají činnost při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí, v sociálních službách, ve školách a školských zařízeních, ve zdravotnických zařízeních, ve věznicích a v azylových zařízeních. Jako předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka uvádí zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách tyto náležitosti: odborná způsobilost, zdravotní způsobilost (zdravotní způsobilost zajišťuje praktický lékař, který také vydává lékařský posudek o zdravotní způsobilosti), bezúhonnost (bezúhonnost se dokládá výpisem z Rejstříku trestů - zákon za bezúhonného považuje tu osobu, jenž nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin spáchaný z nedbalosti při poskytování sociálních služeb), způsobilost k právním úkonům.

Odbornou způsobilostí se rozumí:

- vyšší odborné vzdělání získané v rámci absolvování vzdělávacího programu (sociální práce a sociální pedagogika, sociální pedagogika, sociální práce, sociální a humanitární práce, sociálně právní činnost, charitní a sociální činnost)
- vysokoškolské vzdělání získané v bakalářském, magisterském či doktorském studijním programu (sociální politika, sociální práce, sociální péče, sociální pedagogika, sociální patologie, speciální pedagogika, právo)
- absolvování akreditovaných vzdělávacích kurzů

(Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, 2006)

3 ZPŮSOB ŽIVOTA

3.1 Životní způsob

Životní způsob dle Hodaně a Dohnala (2008, 84) „vyjadřuje souhrn, strukturu a dynamiku všech životních činností členů skupiny“.

Autoři velkého sociologického slovníku (1996, 1449) hovoří o způsobu života jako o „pojmu používaném v sociologii zvl. k postižení rozmanitosti konkrétních, historicky se vyvinuvších, relativně stabilních forem lidského života a současně k postižení jejich souvislosti, tj. toho, jaký tvoří celek, jak vzájemně působí na svoji obnovu a změnu“.

V poslední době se objevují alternativní životní způsoby, kdy se lidé zřeknou zbytečného konzumu a žijí více v souladu s přírodou. Na druhé straně se rozšiřuje skupina obyvatel, kteří tíhnou ke konzumu, požitkářství a snaží si usnadnit svůj život a učinit jej ještě pohodlnějším (Payne, 2005).

Karásková a Dohnal (2011) uvádí, že životní způsob mohou utvářet nejrůznější činitelé, a těmi jsou: kulturní úroveň, historický vývoj, tradice a hodnoty společnosti, životní úroveň, vlastnické vztahy, vlivy cizích kultur a skupin.

3.2 Životní styl

Životní styl bývá mnohdy mylně zaměňován s životním způsobem. Avšak je to životní způsob, který je nadřazen životnímu stylu. Životní způsob má skupinový charakter, tedy týká se určité skupiny lidí. Naproti tomu životní styl je již individualizován a týká se pouze jedince. Na oba tyto pojmy lze nahlížet z mnoha úhlů pohledu (Karásková, Dohnal, 2011).

Slepičková (2005, 31) charakterizuje životní styl jako „paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení přes chování až po jednání a to takových, které zaujímají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a chování“. Životní styl se v průběhu života mění, jelikož se mění i potřeby člověka, ale také prostředí, ve kterém se jednotlivci nachází. Mladý člověk touží po poznávání nových věcí, chce se seznamovat a tráví čas se svými vrstevníky. V další fázi života chodí od

zaměstnání, buduje si kariéru a zakládá rodinu, vychovává děti. Musí dojít ke změně stávajících návyků tak, aby zvládl nové povinnosti. Pokud si člověk pořídí automobil, může dojít ke změně životního stylu, do práce nedojíždí hromadnou dopravou, čili odpadá nutnost dojít pěšky alespoň na zastávku. Pokud má člověk ještě i sedavé zaměstnání, mizí z jeho života i minimum chůze potřebné k dojetí na zastávku (Slepičková, 2005).

Dle Hodaně a Dohnala (2008, 89) „pojem životní styl patří v současné době mezi velmi frekventované kategorie společenských věd“.

Životní styl by se dal tedy charakterizovat jako činnosti každodenně vykonávané. Poláčková a Kraus (2001) tyto činnosti dělí na:

- aktivity spojené s rodinou
- aktivity orientované na práci, profesi a přípravy na ni
- aktivity v oblasti zájmové
- aktivity týkající se základních biologických a hygienických potřeb
- aktivity směřující do společenského života

3.3 Životní spokojenost

Se souslovím životní spokojenost se setkáváme velmi často, protože každý chce být v životě spokojený a šťastný. Každý se snaží si zlepšovat životní úroveň, hledá způsoby jak si životní pohodu navýšit a udržovat ji. Životní spokojenost určují ekonomické podmínky, sociokulturní zázemí, životní standart a také osobnost každého jedince. Mezi hlavní činitele, které ovlivňují spokojenost se životem, patří samostatnost, sebeúcta, zdraví, zajímavé a smysluplné zaměstnání, osobnost a její vlastnosti (Hanáková, 2012). „Pojem životní spokojenost v sobě zahrnuje jak spokojenost v současném životě, tak spokojenost s minulostí i s budoucností a rovněž touhu po životní změně“ (Hanáková, 2012, 18).

Potůček (2005, 16) hodnotí naši spokojenost takto: „Češi hodnotí své aktuální životní podmínky lépe, než činí průměr za nové členské země EU. Pouze obyvatelé Malty, Kypru a Slovinska jsou celkově spokojenější než Češi. Vyšší spokojenost mají i obyvatelé všech dosavadních členských zemí s výjimkou Portugalska.“

Snahu o dosažení životní spokojenosti u svých pacientů mají nejen lékaři, psychologové, ale také sociální pracovníci. Zvyšování životní spokojenosti je velice důležité při práci vedoucích pracovníků v nejrůznějších organizacích (Rodná, Rodný, 2001).

Česká republika se nachází na 77 příčce v hodnocení životní spokojenosti a dosáhla indexu 213,33 (Life Satisfaction Index, 2013).

3.4 Životní pohoda

S pojmem životní spokojenost také souvisí další pojem, a to životní pohoda, čili well – being. Znamená doslova „dobře býti“. Jedná se tedy o vyhodnocení vlastního života, kdy pohoda je jakási množina věcí, které jsou pro člověka v jeho životě důležité. Může se jednat jak o negativní, tak i pozitivní emoce, různé pohledy na svět, své plány a očekávání. Tento termín se také vyskytuje v definici zdraví, kterou poskytla Světová organizace zdraví. Zde se hovoří o tom, že zdravý je ten, kdo je „v pohodě“ (Křivohlavý, 2004).

Životní pohoda patří bezesporu k významné složce zdraví. Primární založení životní pohody je spíše psychologické, ale zasahuje i do jiných oborů, jako je sociologie, medicína, pedagogika a další. Duševní pohoda je většinou spojována pouze se stránkou duševní, ale je potřeba mít na paměti, že má i dimenzi sociální, tělesnou či spirituální (Kebza, 2005).

Někteří vědci shodně tvrdí, že duševní pohoda je tvořena dvěma složkami, a to emoční a kognitivní.

Kognitivní složka představuje vědomé hodnocení vlastního života, označované v literatuře jako životní spokojenost (life satisfaction). Emoční složka je dána souhrnem nálad, emocí, afektů, a to příjemných i nepříjemných, neboť lidé prožívají určitou míru spokojenosti, aniž by o ní často či vědomě přemýšleli. Duševní pohoda je tedy dána posouzením spokojenosti se svým životem, přítomnosti pozitivních emocí a nepřítomnosti emocí negativních. Kognitivní a emoční složka jsou přitom těsně spojeny. Jedním z hlavních předpokladů životní spokojenosti je pozitivní hodnocení vlastní osoby (Blatný, 2001, 385-386).

5 POHYBOVÁ AKTIVITA

5.1 Základní informace o pohybové aktivitě

Pohybová aktivita (PA) byla odjakživa součástí životního stylu během vývoje člověka. Jenže díky technickému pokroku v posledních letech došlo k významnému zjednodušení života a tím pádem i ke snížení pohybové aktivity člověka. Po tisíce let byla pohybová aktivita nezbytná k přežití a dnes se člověk dostává do situace, jako byl kdysi. Pokud nebyl člověk fyzicky zdatný a aktivní, nedovolily mu tehdejší okolnosti přežít. Pokud není dnešní člověk dostatečně pohybově aktivní, dojde k tomu, že zemře předčasně. A to v důsledku některé z civilizačních chorob. Nadměrný energetický příjem a nedostatečná úroveň pohybové aktivity totiž vedou ke značnému rozvoji civilizačních chorob (Kalman, Hamřík, Pavelka, 2009).

S pohybovou aktivitou se každý člověk setkává denně – ať už při běžných činnostech, v práci, v domácnosti, při péči o děti, při práci na zahrádce nebo když si jde zaběhat. Pohybová aktivita je velice důležitý element podpory zdraví. Dostatečné množství pohybové aktivity působí pozitivně na lidský organismus. Pro dospělou populaci se doporučuje 150 minut PA týdně, středně zatěžující intenzity. PA by měla být rozprostřena do celého týdne. Důležitou roli pro dostatečnou PA hraje rodinný statut, socioekonomické podmínky, místo, ve kterém daný jedinec žije či prostředí. Dostupnost cyklostezek, parků, sportovišť tak zvyšuje PA jednotlivců. Obecně se dá říci, že muži jsou více pohybově aktivnější než ženy. A to z důvodu, že ženy se většinou starají o rodinu a domácnost, muži se zase více realizují v zaměstnání. Tyto rozdíly vycházejí z rozdílných sociálních rolí (Suchomel, Sigmundová, 2010).

Dle Hodaně (1997) můžeme tělesný pohyb rozdělit do tří nejčastěji uváděných základních skupin:

- pohyb mechanický
- pohyb biologický
- pohyb společenský

5.2 Význam pohybové aktivity a její přínos

Pohybová aktivita má veliký význam pro zdraví jedince. Pomáhá kontrolovat tělesnou hmotnost, dochází ke snížení rizika kardiovaskulárních chorob, osteoporózy a také cukrovky. V neposlední řadě pomáhá zlepšovat psychický stav jedince. Každý člověk by si tedy měl osvojit aktivní životní styl zejména v dospívání, což zvyšuje šanci na jeho dodržování v dospělosti. Díky technickému pokroku společnosti odpadla potřeba náročnější fyzické práce a vzrostla kvalita života. Z novodobých studií vyplývá, že lidé, kteří mají aktivnější životní styl, mají vyšší kvalitu života. Navzdory zjištěným faktům zemře ročně 1,9 milionů lidí v důsledku pohybové inaktivity. Například v roce 2005 zemřelo na neinfekční nemoci (alkohol, užívání drog, nevhodná strava, tabák, inaktivita) více než 35 milionů lidí. Pokud nedojde k nápravě životního stylu jedinců i celé společnosti, očekává se nárůst úmrtí o dalších 17 %. Proto je tedy pohybová aktivita jednou z nejdiskutovanějších otázek týkajících se veřejného zdraví (Horák, Dygrýn, Mitáš, Obzinová, 2010).

Kalman, Hamřík, Pavelka (2009) zmiňují výhody pohybové aktivity na lidský organismus z hlediska prevence. Mezi tyto výhody patří: zvyšování duševního potenciálu, harmonizace systému autonomního nervstva a endokrinního systému, preventivní vliv na úbytek vápníku z kostí, podpora krevního oběhu, zvyšování pevnosti a pružnosti kloubních vazů, stimulace produkce endorfinů v mozku, snižování klidové hodnoty srdeční frekvence, uvolnění svalového napětí, zpomalování procesu stárnutí, podpora při odvykání kouření, potlačení abstinenčního syndromu. U preventivního působení PA na zdraví jedince je důležitá frekvence, intenzita, délka trvání a druh PA.

„Mnohostranný přínos vyšší pohybové aktivity pro všechny věkové kategorie je již dlouho uznávanou skutečností, nicméně její uplatnění se v posledních desetiletích nijak významně nemění, spíše se zdá, že se zvyšuje počet lidí, kteří i s tímto vědomím dávají přednost sedavému způsobu života“ (Ráček, Radvanský et al., 2011, 15).

Pohybová aktivita je v úzkém vztahu s životní spokojeností. Pravidelná pohybová aktivita by měla být součástí zdravého životního stylu a tím přispívat k lepší životní spokojenosti. Lidé, kteří pravidelně vykonávají pohybovou aktivitu, mají výrazně vyšší životní spokojenost oproti lidem, kteří preferují sedavý způsob života. Aktivní způsob života a sportování má tedy výrazný vliv na zvyšování životní spokojenosti (Němček, Labudová, Kračka, 2012).

5.3 Pohybová aktivita a současnost

„V současné době je hybný systém člověka zatěžován jednostranně a nedostatečně. Tato pohybová chudost má často za následek pokles pohybové zdatnosti a časté bolesti v zádech, jež bývají nejčastěji lokalizovány v oblasti šíje a beder“ (Čechová, Dobešová, 1996, 12).

I přes rozsáhlá a vědecky dokázaná doporučení dochází zejména u dětí časného školního věku k zhoršování dobrého funkčního stavu organismu. Další skupinou, u které dochází k těmto negativním jevům, jsou senioři. Inaktivita se v současné době stává hrozbou naší společnosti. Proto je potřeba věnovat zvýšenou pozornost pohybové aktivitě. Ta přispívá nejen k pozitivnímu přínosu pro zdraví, ale dochází také ke značné úspoře finančních prostředků (Ráček, Radvanský et al., 2011).

5.4 Podpora pohybové aktivity na pracovišti a její vztah k práci

První podpora pohybové aktivity se objevila na počátku sedmdesátých let ve Spojených státech amerických. Velké společnosti se snažili minimalizovat rizikové faktory kardiovaskulárních onemocnění, jelikož si byli vědomi potenciálu PA pro zdraví člověka. Z počátku se však tato podpora týkala jen vysoce postavených zaměstnanců. Později se podpora PA začala šířit do dalších zemí, na pracovištích se budovala fitness centra, začaly se tvořit programy podpory PA a tato podpora se rozšířila i mezi řadové zaměstnance. Mezi tyto programy můžeme zařadit edukační semináře, předpisy pohybových aktivit, screening rizikových faktorů neinfekčních nemocí a informační materiály. Mezi největší výhody zavedení efektivní podpory PA na pracovištích patří redukce zdravotních výdajů, zlepšení zdravotního stavu zaměstnanců, snížení absence v práci a také dochází ke zlepšení image společnosti (Kalman, Hamřík, Pavelka, 2009).

Slepičková (2005) dělí péči o zdraví zaměstnanců do dvou rovin – první je spojena s bezpečností práce a hygienou, naopak ta druhá jde cestou podpory zdraví na pracovišti a snaží se o celkovou kultivaci lidského potenciálu. Jen zdravý a psychicky vyrovnaný zaměstnanec může podávat optimální pracovní výkon. Zaměstnavatel by měl přispívat k regeneraci pracovníků a podporovat jejich zdatnost a zdraví. Jde o dobrou investici, která se podniku vrátí. Výhoda zdravých a zdatných pracovníků má pozitivní ekonomický, bezpečnostní a morální efekt.

Dle Slepíčkové (2005) člověk stráví v práci asi 40 let z celkového života, což představuje dominantní podíl. V práci se musí podřizovat pracovnímu prostředí a měl by podávat uspokojivý pracovní výkon. Pracovní prostředí je tedy důležitým činitelem působícím na zdraví jedince. Ve spustě zaměstnání je člověk vystaven nepříznivým vlivům, které negativně ovlivňují jeho zdraví. Práce na stavbách, v dolech či v továrnách. V jiných zaměstnáních nepůsobí na člověka prostředí, ale spíše nároky jiného charakteru – musí být stále ve střehu, po celou pracovní dobu udržet pozornost, soustředit se, jsou pod stálým stresem. Kvůli těmto aspektům je potřeba se po práci věnovat nějaké formě pohybové aktivity, která plní funkci kompenzační a má na člověka všestranný vliv.

U některých profesí dochází k absenci pohybu. Zaměstnanci celý den tráví zavření v kanceláři sedící na židli, stojí u výrobního pásu nebo sedí za volantem. V těchto případech se dá hovořit o sedavém zaměstnání. Velká část pracovních činností se vykonává v určitém stupni hypokineze (pohybová chudost). Pracovník je doslova nucen se v práci co nejméně hýbat – mobilní židle, upravené pracovní stoly, materiál je dodáván přímo do kanceláře, omezuje se samotný přesun pracovníků. Zaměstnanec v práci tráví dnes 40 hodin týdně a na regeneraci sil mu tedy zbývá méně prostoru, než je věnován práci. Tento trend bude pokračovat, pokud bude docházet ke snižování požadavků práce na pracovníka (Slepíčková, 2005).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Hlavním cílem mé diplomové práce je popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu.

Dílními cíly je stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí a zjistit pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Výzkumná otázka č. 1: Jaká jsou kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí?
- Výzkumná otázka č. 2: Jaká je míra a velikost pohybové aktivity zaměstnanců odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce?
- Výzkumná otázka č. 3: Jaká je životní spokojenost zaměstnanců odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce?
- Výzkumná otázka č. 4: Jaký je pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti?

7 METODIKA

„Metoda znamená v původním jazyce, staré řečtině, cestu, návod. Ve vědě pak označuje obecný návod jak poznávat. Metoda je součástí onoho systematického poznávání, které odlišuje poznávání vědecké od běžného. Každá vědecká práce musí mít stanoven svůj cíl a metodu svého provedení. Vědecká metoda má tři základní fáze: fázi zkoumání, fázi důkazů a fázi vysvětlování“ (Schneider, 1974, 21).

„Metodologie se zabývá systematizací, posuzováním a navrhováním strategií a metod výzkumu. Předmětem této disciplíny jsou nástroje vědy“ (Hendl, 2005, 34).

Výzkum, který jsem v rámci této diplomové práce prováděl, je výzkumem kvantitativním a jako metodu pro získání potřebných informací jsem použil sekundární analýzu dat a dokumentů a metodu dotazníkovou. Dotazník patří mezi nejrozšířenější techniku pro získávání informací. Jeho výhody jsou zejména nenáročnost na čas, náklady a také počet výzkumných pracovníků.

7.1 Organizace a průběh výzkumu

Sekundární analýzu dat a dokumentů jsem prováděl v měsíci březnu a dubnu roku 2013 a sběr dat probíhal v měsíci květnu 2013, v období od 10. května do 31. května 2013. Po konzultaci s vedoucím odboru sociálních věcí jsem jako metodu sběru dat vybral internetové rozhraní dvou webů zabývajících se online dotazníky, a to www.survio.com a www.vyplnto.cz. K tomuto rozhodnutí přispěla nestálá pracovní doba zaměstnanců a také jejich časté výjezdy do terénu, kdy by nebylo možné je všechny zastihnout a oslovit. Byl jsem požádán i některými vedoucími jednotlivých odborů konkrétně o tento postup, čili internetové rozhraní.

Na začátku výzkumu jsem oslovil vedoucího odboru sociálních věcí s žádostí o provedení výzkumu na jeho odboru. Dále jsem oslovil vedoucí odborů jednotlivých oddělení a žádal je o to stejné. Odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce má celkem 93 zaměstnanců. Na žádost vedoucího odboru sociálních věcí bylo vynecháno oddělení péče o rodinu a děti, které má 23 zaměstnanců. Jako argument k vynechání tohoto oddělení mi

vedoucí sdělil, že tito zaměstnanci jsou neúměrně vytíženi a proto by nebylo vhodné je dále zatěžovat výzkumem. Internetovými dotazníky jsem tedy obeslal 70 zaměstnanců a jednalo se jak o řadové zaměstnance, kteří přichází do styku s klienty, tak i o vedoucí jednotlivých oddělení a administrativní zaměstnance. Do výzkumu se z celkových 70ti zaměstnanců zapojilo 34. Největší část z výzkumného souboru tvořily vdané ženy ve věku 30 – 65 let.

Oddělení, která byla oslovena :

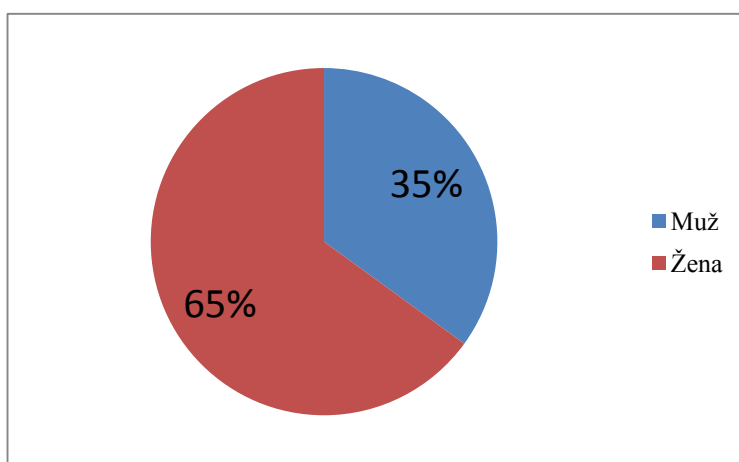
Vedení	9 zaměstnanců (žádný z těchto zaměstnanců není v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení Azylový dům	8 zaměstnanců (šest zaměstnanců z osmi je v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení dětských jeslí	9 zaměstnanců (osm zaměstnanců z devíti je v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení Domov pro ženy a matky s dětmi	8 zaměstnanců (sedm zaměstnanců z osmi je v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení opatrovnické	3 zaměstnanci (dva zaměstnanci ze tří jsou v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení sociální práce a poradenství	15 zaměstnanců (čtrnáct zaměstnanců z patnácti je v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení sociální prevence	12 zaměstnanců (jedenáct zaměstnanců z dvanácti je v pravidelném kontaktu s klienty)
Oddělení sociálních služeb	6 zaměstnanců (čtyři zaměstnanci z šesti jsou v pravidelném kontaktu s klienty)

7.2 Výzkumný soubor

Výzkumným souborem je 34 zaměstnanců odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce.

Graf 1. Pohlaví zobrazuje poměr mužů a žen ve výzkumném souboru.

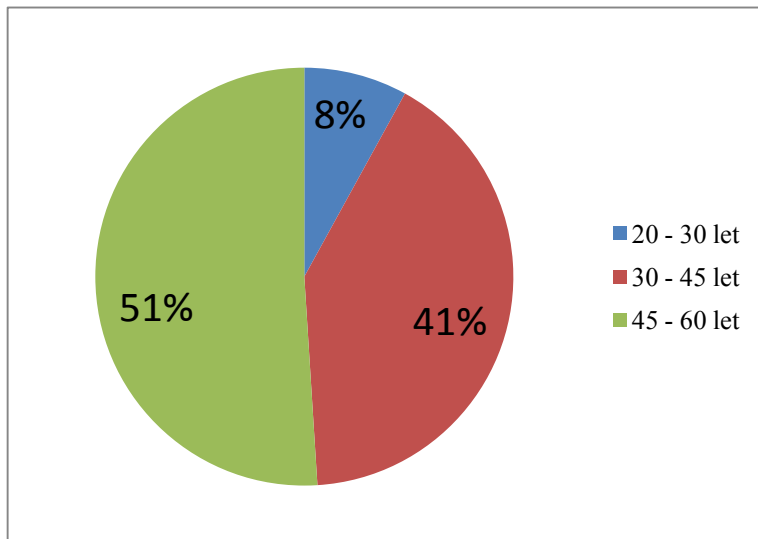
Graf 1. Pohlaví

Největší podíl zaujímají ženy, a to 65% (22), muži tvoří 35% (12) z výzkumného souboru. Z tohoto grafu vyplývá, že ženy jsou na oddělení sociálních služeb v převaze.

Graf 2. Věk – muži zobrazuje poměr mužů v jednotlivých věkových skupinách ve výzkumném souboru.

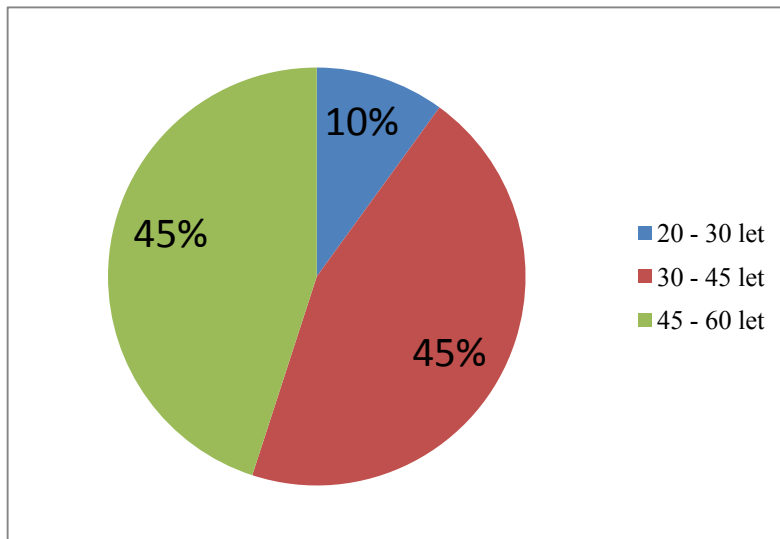
Graf 2. Věk - muži

Ve věku 20 – 30 let je 8% mužů (1), ve věku 30 – 45 let je 41% mužů (5) a ve věku 45 – 65 let je 51% mužů (6).

Graf 3. Věk - ženy zobrazuje poměr žen v jednotlivých věkových skupinách ve výzkumném souboru.

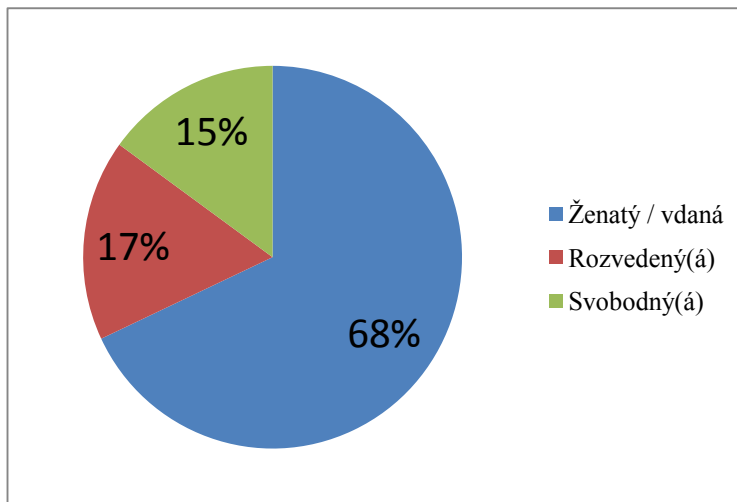
Graf 3. Věk - ženy

Ve věku 20- 30 let je 10 % žen (2), ve věku 30 – 45 let je 45% žen (10) a ve věku 45 – 65 let je 45% žen (10).

Graf 4. Rodinný stav zobrazuje rodinný stav výzkumného souboru.

Graf 4. Rodinný stav

Ženatých a vdaných respondentů je 68% (23), rozvedených respondentů je 17% (6) a svobodných respondentů je 15% (5).

7.3 Metody sběru dat

Jako metodu sběru dat jsem vybral sekundární analýzu dat a dokumentů a metodu dotazníkovou. Prvním dotazníkem byl Dotazník životní spokojenosti (DŽS) (Fahrenberg, Myrtek, Schumacher, Brähler, 2001), druhým Mezinárodní dotazník pohybové aktivity (IPAQ) (Craig et al., 2003), posledním byl dotazník Pohybová aktivita a zaměstnání, který jsem sestavil osobně.

7.3.1 Dotazník životní spokojenosti

Dotazník životní spokojenosti (DŽS) (Fahrenberg, Myrtek, Schumacher, Brähler, 2001) slouží k relativně spolehlivému zachycení individuálního obrazu celkové životní spokojenosti člověka a diferencování této spokojenosti do deseti oblastí. Dotazník vznikl v Německu, kde byl i standardizován. DŽS je možno použít v mnoha oblastech - v sociologicky orientovaných výzkumech, v průběhu léčby chronicky nemocných, nebo v

psychoterapii k hodnocení její účinnosti. Dotazník je určen pro dospělé a děti od 14 let. (Rodný, Rodná, 2001).

Dotazník životní spokojenosti obsahuje 10 škál a každá má sedm položek. Na každou z těchto položek se odpovídá na sedmistupňové škále (od „velmi nespokojen“ až po „velmi spokojen“). Na základě skóre dosažených v těchto škálách vypočteme index celkové životní spokojenosti. Životní spokojeností je přitom míněno individuální posouzení minulých a současných životních podmínek a perspektivy do budoucnosti (Rodný, Rodná, 2001).

Přehled škál

1. Zdraví. Osoby s vysokou hodnotou v této škále jsou spokojeny se svým celkovým zdravotním stavem, se svou duševní i tělesnou kondicí, se svou fyzickou výkonností a odolností proti nemocem. To zahrnuje i příp. bolesti a nemoci. (Příklad položky: "Se svou fyzickou kondicí jsem ...").

2. Práce a povolání. Osoby s vysokou škálovou hodnotou jsou spokojeny se svou pozicí v zaměstnání, se svými úspěchy a s možnostmi vzestupu. Pozitivně hodnotí jistotu své profesionální budoucnosti a jsou spokojeny s mírou požadavků a zátěže v zaměstnání. (Příklad položky: "Se svou pozicí v zaměstnání jsem ...")

3. Finanční situace. Osoby s vysokou škálovou hodnotou považují svůj příjem, výši svého majetku a svůj životní standard za uspokojující. To platí také pro zajištění existence, možnost výdělku v budoucnosti a zajištění ve stáří. Tomu odpovídá spokojenost s finančními možnostmi rodiny. (Příklad položky: "Se svým majetkem jsem ...")

4. Volný čas. Osoby s vysokou škálovou hodnotou jsou spokojeny jak s délkou, tak s kvalitou svého volného času a své dovolené. Dobu, kterou mají k dispozici pro koníčky a pro blízké osoby, hodnotí pozitivně, stejně jako celkovou pestrost ve volném čase. (Příklad položky: "S kvalitou odpočinku ve volném čase během týdne a o víkendech jsem ...")

5. Manželství a partnerství. Osoby s vysokou škálovou hodnotou jsou v podstatných aspektech svého manželství, resp. svého partnerského života spokojeny s požadavky, se společnými aktivitami, s partnerovou otevřeností, pochopením a ochotou pomáhat,

s něžností a bezpečím. (Příklad položky: "S pochopením, které má pro mne můj partner/moje partnerka, jsem...")

6. Vztah k vlastním dětem. Osoby s vysokou škálovou hodnotou hodnotí vztahy k vlastním dětem celkově pozitivně. Jsou spokojeny se svým vlivem na děti, se společnými aktivitami a s tím, jak si jich děti cení. Příklad položky: "Pomyslím-li na to, jak vycházím se svými dětmi, jsem ..."

7. Vlastní osoba. Osoby s vysokou škálovou hodnotou jsou spokojeny s mnoha aspekty své osoby: se svým vzhledem, svými schopnostmi, charakterem, svou vitalitou a sebevědomím. K tomu patří také hodnocení způsobu života, který až doposud vedly, a vycházení s ostatními lidmi. Příklad položky: "Se svými schopnostmi a dovednostmi jsem ..."

8. Sexualita. Osoby s vysokou škálovou hodnotou pozitivně hodnotí svou fyzickou atraktivitu a jsou spokojeny se svou sexuální výkonností, svými sexuálními kontakty a sexuálními reakcemi. To zahrnuje možnost otevřeně hovořit o oblasti sexuality a obecně sexuální harmonii s partnerem. Příklad položky: "Pomyslím-li na soulad s partnerem v oblasti sexuality, jsem..."

9. Přátelé, známí, příbuzní. Osoby s vysokou škálovou hodnotou jsou spokojeny se svými sociálními vztahy, tzn. s kruhem svých přátel a známých, se svými příbuznými a se svými kontakty se sousedy. Pozitivně hodnoceny jsou sociální aktivity a společenská angažovanost a obecně četnost styků s ostatními. Příklad položky: "S kontaktem se svými příbuznými jsem ..."

10. Bydlení. Osoby s vysokou hodnotou jsou spokojeny se svými bytovými podmínkami, tzn. s velikostí, stavem a polohou bytu, s dostupností dopravních prostředků, s náklady, stejně jako obecně se standardem bydlení. Příklad položky: "S výdaji za bydlení (nájemné, příp. splátky) jsem ..."

(Kačaras, 2013)

Dotazník životní spokojenosti (DŽS) jsem celý přepsal do internetového rozhraní na webových stránkách www.surveo.com a následně rozeslal sedmdesáti respondentům. Pro potřeby mého výzkumu jsem vybral jen odpovědi „velmi nespokojen“, „nespokojen“ a „velmi

spokojen“, „spokojen“ jenž reprezentují míru spokojenosti a nespokojenosti. Zbylé odpovědi „spíše nespokojen“, „ani spokojen ani nespokojen“ a „spíše spokojen“ jsem do výzkumu nezahrnul z důvodu jejich průměrných hodnot.

7.3.2 Mezinárodní dotazník pohybové aktivity - International Physical Activity Questionnaire (IPAQ)

Dotazník IPAQ (International Physical Activity Questionnaire) je mezinárodním standardizovaným dotazníkem k pohybové aktivitě v české verzi a byl vytvořen ke sledování úrovně pohybové aktivity dospělé populace mezi 15. a 69. rokem života. Dotazník má krátkou a dlouhou verzi. Česká verze dotazníku vznikla z anglického originálu a prošla překladovou a standardizační procedurou. (Hrouzek, 2011, 40)

Pro potřeby tohoto výzkumu jsem zvolil dotazník v dlouhé verzi, jelikož se detailněji dotazuje na specifické druhy pohybových aktivit a na jejich frekvenci.

„Dotazník obsahuje otázky hodnotící dobu trvání a týdenní četnost provádění intenzivní PA, středně zatěžující PA a chůze při aktivitách v rámci zaměstnání, při přepravě, v rámci práce doma a v okolí domu a ve volném čase. Samostatnou kategorií tvoří otázky zaměřené na čas strávený sezením a doplňkové demografické a osobní údaje o respondentovi (věk, pohlaví, placené zaměstnání, velikost místa bydliště, kuřáctví, vlastnictví psa, kola či auta, typ bydlení a způsob života, účast v organizovaných formách PA a nejčastěji realizovaný a preferovaný druh PA)“ (Mitáš, Frömel, 2010, 12).

Dotazník IPAQ má tedy 6 částí:

- Pohybová aktivita v rámci práce nebo studia
- Pohybová aktivita při dopravě
- Domácí práce, údržba domu (bytu) a péče o rodinu
- Rekreace, sport a volnočasová pohybová aktivita
- Čas strávený sezením
- Demografické údaje o respondentovi

Mezinárodní dotazník pohybové aktivity IPAQ jsem celý přepsal do internetového rozhraní na webové stránky www.vyplnto.cz a následně rozeslal sedmdesáti respondentům.

7.3.3 Dotazník Pohybová aktivita a zaměstnání

Tento dotazník jsem sestavil, abych zjistil, zda je pro výzkumný soubor jejich práce fyzicky a psychicky vyčerpávající a zda jim kompenzuje pohybová aktivita pracovní zátěž. Dotazník obsahoval 7 uzavřených dichotomických otázek, které umožňovaly pouze odpověď ano/ne. Dotazník Pohybová aktivita jsem celý přepsal do internetového rozhraní na webové stránky www.vyplnto.cz a následně rozeslal sedmdesáti respondentům.

8 VÝSLEDKY VÝZKUMU

8.1 Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí

Výzkumná otázka č. 1 se vztahuje k dílčímu cíli této práce, tedy stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí.

Činnost odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce pokrývá sociální agendy týkající se občanů města, zejména nezletilých a jejich rodičů, osob v hmotné nouzi a ohrožených sociálním vyloučením, občanů s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a seniorů. V rámci odboru působí několik oddělení, dvě zařízení sociálních služeb, dětské jesle a samostatní zaměstnanci.

Oddělení sociální práce, poradenství a služeb

Oddělení poskytuje základní a odborné sociální poradenství pro zdravotně postižené, rodiny s dětmi, cizince, osoby v hmotné nouzi a seniory a realizuje (terénní) sociální práci pro výše uvedené cílové skupiny. Realizuje opatření vedoucí k řešení problematiky sociálního vyloučení z důvodu zdravotního postižení a stáří ve správním obvodu statutárního města Olomouce. Podílí se na spolupráci, součinnosti a koordinaci subjektů v oblasti poskytování dávek státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči a dávek zdravotně postiženým občanům. Toto oddělení dále zajišťuje půjčování speciálních rehabilitačních a kompenzačních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením na nezbytnou dobu, vytváření koncepční materiálů (metodické a analytické) pro sociální práci v obci a sociální či související služby, zajištění metodické podpory sociální práce a jiných souvisejících služeb v obci. V přenesené působnosti zajišťuje koordinaci, poradenství a spolupráci při zajištění podmínek pro výkon veřejné služby, poskytování spolupráce, součinnosti a koordinace subjektů v oblasti poskytování dávek státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na péči a dávek zdravotně postiženým občanům, výkon sociální práce pro osoby v hmotné nouzi, realizaci terénní sociální práce (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance sociální práce, poradenství a služeb:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost předpisů ze sociální oblasti a dluhového poradenství, znalost práce s klientem včetně vedení spisové dokumentace, řidičský průkaz skupiny B, dobrá znalost práce na počítači

Osobnostní předpoklady – schopnost empatie, schopnost jednat s lidmi, schopnost samostatné práce, citlivost, trpělivost

Oddělení péče o rodinu a děti

Oddělení zabezpečuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Sleduje ochranu práv dětí a plní potřebná opatření se znalostí problému a místních podmínek. Poskytuje preventivní a odborné poradenství v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě, sleduje nepříznivé vlivy působící na děti a příčiny jejich vzniku, činí opatření k omezení působící nepříznivých vlivů na děti. Toto oddělení dále zajišťuje v rámci projektu Dům na půl cesty ve spolupráci se Správou nemovitostí Olomouc, a.s. ubytování mladých lidí propuštěných po dovršení 18-ti let z ústavní nebo ochranné výchovy a poskytuje jim sociálně výchovnou péči a poradenství, spolupráci se státními orgány, územně správními celky, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi a jednotlivci v oblasti práce a sociálních věcí, sociálního zabezpečení a zdravotnictví. V přenesené působnosti zajišťuje výkon přenesené působnosti stanovené obecním úřadům obcí s rozšířenou působností zákonem o sociálně-právní ochraně dětí (činnost komise pro sociálně-právní ochranu dětí: ukládání povinnosti rodičům dětí, aby využili pomoci odborného poradenského zařízení a vydávání správních rozhodnutí v této věci; vykonávání funkce opatrovníka a poručníka; navštěvování dítěte v zařízení, kde je realizována ústavní výchova, kde sleduje dodržování práv dítěte a navštěvování dítěte) (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení péče o rodinu a děti:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost předpisů vztahujících se k sociální oblasti, znalost práce s klientem, řidičský průkaz skupiny B, dobrá znalost práce na počítači

Osobnostní předpoklady – schopnost samostatné práce, schopnost empatie, komunikační dovednosti, odolnost vůči stresu, citlivé jednání s dětmi, rodinné zázemí

Oddělení sociální prevence

Oddělení zabezpečuje výkon sociálně-právní ochrany dětí se zaměřením na nezletilé a mladistvé, kteří mají výchovné problémy, páchají trestnou činnost apod. Poskytuje sociální poradenství a pomoc dětem, mladistvým jejich rodičům a případně příbuzným v jejich náročných životních situacích týkajících se výchovných problémů. Poskytuje rovněž odbornou poradenskou pomoc osobám přicházejícím z výkonu trestu odnětí svobody. Toto oddělení dále zajišťuje v rámci projektu Dům na půl cesty ve spolupráci se Správou nemovitostí Olomouc, a.s. ubytování mladých lidí propuštěných po dovršení 18-ti let z ústavní nebo ochranné výchovy a poskytuje jim sociálně výchovnou péči a poradenství, preventivně vzdělávací činnosti formou specializovaných programů určených školám a zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů u mladistvých, návrhy na řešení celkových specifických vztahů a komunikace mezi národnostními menšinami a samosprávou, jinými orgány a organizacemi, spolupráci se státními orgány, územně správními celky, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi a jednotlivci v oblasti práce a sociálních věcí, sociálního zabezpečení a zdravotnictví, spolupůsobení k překonávání nepříznivé životní situace občanů, kteří potřebují zvláštní pomoc, přitom spolupracuje s výše uvedenými institucemi, jinými odbory organizace apod. V přenesené působnosti zajišťuje úkony sociálně-právní ochrany u nezletilých dětí, které spáchaly čin, který by byl jinak trestným činem a u osob mladistvých, které spáchaly přestupek nebo trestný čin nebo se staly obětí uvedené činnosti, které vedou nemravný nebo zahálčivý život a těch mladistvých, kteří sami požádají o poskytnutí sociálně-právní ochrany za tím účelem např. zajišťuje zpracování a realizace programů individuálního motivačního

postupu za účelem zamezení sociálního vyloučení osob, poskytuje těmto osobám informace potřebné k překonání jejich okamžité nepříznivé životní situace a navrhuje příznání a výši mimořádné okamžité pomoci osobám ohroženým sociálním vyloučením (jsou propuštěny z výkonu trestu nebo výkonu vazby, jsou po ukončení léčby chronických závislostí propuštěny ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti). Dále spolupracuje se zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, s Vězeňskou službou ČR, Probační a mediační službou ČR, správními úřady, územními samosprávnými celky, soudy, státním zastupitelstvím, Policií ČR, vykonává sociálně právní poradenství a sociální práci s rodinami nebo jednotlivci v krizových situacích (sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se zákonem), spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, poskytuje potřebné informace a zpracovává kvalifikované zprávy zejména o rodinném a sociálním zázemí osoby pro potřeby trestního řízení, pro potřeby podmíněného propuštění a další rozhodnutí soudu (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení sociální prevence:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost předpisů vztahujících se k sociální oblasti, znalost práce s klientem, řidičský průkaz skupiny B, dobrá znalost práce na počítači, osvojeny základní zásady a dovednosti krizové intervence, znalost základních zákonných norem

Osobnostní předpoklady – asertivita, komunikativnost, empatie, trpělivost schopnost samostatné práce, odolnost vůči stresu, autorita

Oddělení opatrovnické

Oddělení zajišťuje poskytování základního sociálního poradenství a sociální práce osobám omezeným nebo zbaveným způsobilosti k právním úkonům, kterým vykonává funkci veřejného opatrovníka statutární město Olomouc. Toto oddělení dále zajišťuje sociální práci osobám omezeným nebo zbaveným způsobilosti k právním úkonům, kterým vykonává funkci

veřejného opatrovníka SMOI, na vyžádání soudu šetření v domácnostech všech občanů na území města Olomouce omezených nebo zbavených způsobilosti k právním úkonům, kontrolu výkonu funkce opatrovnictví a na základě této kontroly navrhuje soudu opatření k nápravě, osobní přítomností zastupování opatrovaných osob u okresních a krajských soudů, na Policii ČR a dalších institucích, kontakt s opatrovanci ve vlastních domácnostech, v nemocnicích, v psychiatrických léčebnách, v ústavech sociální péče, domovech pro seniory apod., spolupráci se subjekty a poskytovateli sociálních služeb, pohřby neznámých a osamělých osob na území města Olomouce v souladu s platnými právními předpisy, zastupování obce v rámci dědického řízení u soudem stanovených notářů (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení opatrovníckého:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost předpisů vztahujících se k sociální oblasti, znalost práce s klientem, řidičský průkaz skupiny B, dobrá znalost práce na počítači, znalost základních zákonných norem

Osobnostní předpoklady – autorita, vstřícnost, empatie, komunikační dovednosti, trpělivost, důvěra, schopnost samostatné práce, umění nést zodpovědnost, zachování vlastní identity, umění oddělit pracovní život od osobního

Oddělení sociálních služeb

Oddělení vede agendu žádostí o byty zvláštního určení a ve spolupráci se Správou nemovitostí Olomouc a. s. zajišťuje provoz domů s byty zvláštního určení. Dále koordinuje a zajišťuje chod olomouckých klubů pro seniory a poskytuje seniorům poradenské služby. Toto oddělení dále zajišťuje sociální diagnózy, realizace nebo prosazování sociálních opatření, poradenskou činnost, koncepční, metodické, analytické činnosti v oblasti péče o seniory a občany se zdravotním postižením včetně přípravy důvodových zpráv a podkladů pro jednání RMO a ZMO, administraci žádostí o poskytnutí podpory statutárním městem Olomouc v

oblasti sociálních služeb, souvisejících služeb a aktivit a humanitární pomoci a v oblasti podpory projektů pro sociální služby, související služby a aktivity a humanitární pomoc, pomoc při zapojení seniorů a občanů se zdravotním postižením do kulturního a společenského života. V přenesené působnosti zajišťuje výkon přenesené působnosti stanovené pověřeným obecním úřadům zákonem o sociálním zabezpečení, vyhláškou č. 182/1991 Sb. a dalšími zákony upravujícími oblast sociálního zabezpečení, a to zejména řízení, rozhodování, poskytování a kontrolu využití příspěvku úplně nebo prakticky nevidomým občanům (krmivo pro vodícího psa), součinnost při vymáhání přeplatků na dávkách sociální péče a příspěvků zdravotně postiženým občanům vyplacených neoprávněně nebo v nesprávné výši, na žádost občana, který má nárok na příspěvek na péči ve stupni I. (lehká závislost) zprostředkovává kontakt s poskytovatelem sociálních služeb pro účely využití části příspěvku vypláceného formou poukázek nebo elektronického platebního prostředku k úhradě za sociální služby (Doleček, 2012).

Senior – osoba seniorského věku stojí v předmětu zájmu gerontagogiky. V tomto kontextu se objevují různé termíny, jako například geront (tento termín ale mnohdy evokuje nesoběstačného člověka) či senescent (považováno za zastaralý termín). V běžném životě se spíše setkáme s pojmem důchodce, což ale také není správné, jelikož označuje člověka pobírajícího důchod. Dále se často můžeme setkat s pojmem starý, ale tento v sobě nese negativní citový náboj. Dnes se tedy ustálil pojem senior, jenž je považován za neutrální a vhodný pro běžné užívání. Můžeme se také ale setkat s pojmem třetí věk, který vychází z členění lidského života na dětství a mládí, dospělost a stáří (Kozáková, Müller, 2006).

Zdravotně postižený – osobu se zdravotním postižením definuje ustanovení § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti – jedná se o osoby, kterým je poskytována zvýšená ochrana na trhu práce. Osobami se zdravotním postižením jsou fyzické osoby, které jsou orgánem sociálního zabezpečení uznány invalidními ve stupni prvním, druhém nebo třetím (Integrovaný portál MPSV, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení sociálních služeb:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost předpisů ze sociální oblasti, znalost práce s klientem, řidičský průkaz skupiny B, dobrá znalost práce na počítači

Osobnostní předpoklady – svědomitost, slušnost, schopnost empatie, schopnost jednat s lidmi, schopnost samostatné práce, citlivost, trpělivost

Oddělení dětských jeslí

Jedná se o zařízení pro děti od 1 do 4 let s kapacitou 35 míst. Denní režim je zde od 6.15 – do 16.15 hodin v pracovní dny. Poskytuje celodenní odbornou péči o děti formou pravidelné i příležitostné docházky – rozvoj výchovy v oblasti tělesné, hudební, rozumové, pracovní a výtvarné s přihlédnutím k věku dítěte. Toto oddělení dále zajišťuje přípravu a podávání celodenní stravy pro batolata a zaměstnance, dodržování pitného režimu, odborné poradenství pro rodiče dětí v otázkách sociálně zdravotních, výchovy, výchovných pomůcek, vhodných hraček a výživy, dětem během roku zábavné akce s programem a výzdobou k posílení kladného citového vnímání. Oddělení dětských jeslí statutárního města Olomouce je nestátní zdravotnické zařízení na adrese tř. Spojenců 14 (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení dětských jeslí:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost první pomoci

Osobnostní předpoklady – schopnost přijmout a nést odpovědnost, pečlivost, svědomitost, vysoké pracovní nasazení, citlivost, opatrnost, schopnost samostatné práce

Oddělení Domova pro ženy a matky s dětmi

Oddělení poskytuje podporu ženám, matkám s nezletilými dětmi a těhotným ženám starším 18-ti let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné sociální situaci spojené se ztrátou

bydlení, ohrožené domácím násilím a tím zabránit sociálnímu vyloučení nebo ponižování jejich lidské důstojnosti. Toto oddělení dále zajišťuje poskytování registrované sociální služby ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 57 azylové domy, tj. poskytování krátkodobého bezpečného ubytování ženám, matkám s nezletilými dětmi a těhotným ženám starším 18-ti let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné životní situaci spojené se ztrátou bydlení, prostřednictvím sociálních pracovníků řešení sociálně-právních a sociálně zdravotních problémů klientů aplikací odborných metod sociální práce, anamnézy, poradenství; účast na jednání se správními orgány a jinými organizacemi v zájmu klientů. Sociální práce v zařízeních sociální intervence - domovy pro matky s dětmi, zprostředkování kontaktu ubytovaným s psychology, psychiatry, sexuology a dalšími odborníky včetně dětských specialistů. Domov pro ženy a matky s dětmi je účelovým zařízením statutárního města Olomouce na adrese Holečkova 7 (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení Domov pro ženy a matky s dětmi:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost základních právních předpisů

Osobnostní předpoklady – schopnost jednat s lidmi, schopnost empatie, ochota a starostlivost, péče o druhé, respekt, svědomitost, vnímavost, citlivost

Oddělení Azylový dům

Oddělení poskytuje sociální služby v Azylových domech nejdéle na dobu 12 měsíců a Noclehárnách na krátkodobé přenocování. Prostřednictvím sociálních pracovníků poskytuje podporu při řešení sociálně právních a sociálně zdravotních problémů. Toto oddělení dále zajišťuje poskytování registrované sociální služby ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 57 azylové domy, tj. poskytování pobytové služby na přechodnou dobu mužům starším 18-ti let, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení a nejsou schopni tuto situaci řešit sami bez cizí pomoci, prostřednictvím sociálních

pracovníků řešení sociálně právních a sociálně zdravotních problémů klientů aplikací odborných metod sociální práce, anamnézy, poradenství; účast na jednání se správními orgány a jinými organizacemi v zájmu klientů. Sociální práce v zařízení sociální intervence – azylovém domě, výkon činností při základním sociálním poradenství, aktivizační činnosti, výkon činností při zprostředkovávání kontaktu se společenským prostředím a činností při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, zprostředkování pomoci poradenských, zdravotnických a jiných odborných pracovišť osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Azylový dům je účelovým zařízením statutárního města Olomouce na adrese Řepčinská 245/113 (Doleček, 2012).

Kritéria a požadavky na pozici zaměstnance oddělení Azylový dům:

Zákonné předpoklady – odborná způsobilost, zdravotní způsobilost, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům

Odborné znalosti – znalost základních právních předpisů

Osobnostní předpoklady – schopnost jednat s lidmi, schopnost empatie, schopnost naslouchat, ochota a starostlivost, péče o druhé, respekt, pečlivost, respekt, autorita

Na základě analýzy obsahu legislativních norem a dokumentů vztahujících se k sociálním službám a na základě porovnání náročnosti obsahu pracovních náplní a požadavků na výkon práce zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí, byly zjištěny kritéria a požadavky na zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce, což dokládá následující tabulka.

Tabulka 1. Kritéria a požadavky na zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce

Zákonné předpoklady	Odborné znalosti	Osobnostní předpoklady
odborná způsobilost	znalost předpisů ze sociální oblasti a dluhového poradenství	schopnost empatie
zdravotní způsobilost		schopnost jednat s lidmi
bezúhonnost	znalost práce s klientem včetně vedení spisové dokumentace	schopnost samostatné práce
způsobilost k právním úkonům		schopnost naslouchat
	řidičský průkaz skupiny B	trpělivost, vstřícnost
	dobrá znalost práce na počítači	komunikační dovednosti
	znalost předpisů vztahujících se k sociální oblasti	odolnost vůči stresu
		citlivé jednání , asertivita
	osvojeny základní znalosti a dovednosti krizové intervence	slušnost, důvěra, ochota
		autorita, svědomitost
	znalost základních zákonných norem	vnímavost, citlivost, starostlivost
	znalost první pomoci	důvěra, péče o druhé
umění nést zodpovědnost		
	zachování vlastní identity	
	umění oddělit pracovní život od osobního	
	vysoké pracovní nasazení	

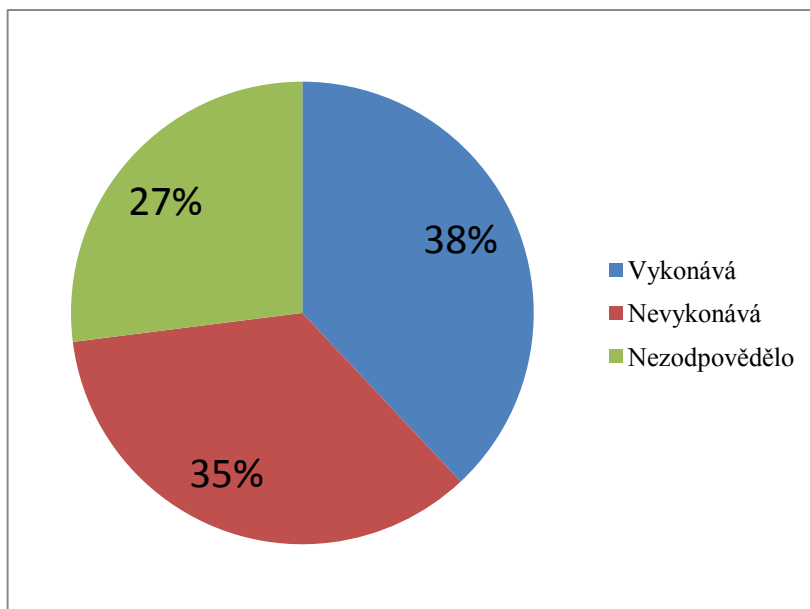
8.2 Míra a velikost pohybové aktivity zaměstnanců odboru sociálních věcí na Magistrátu města Olomouce

Výzkumná otázka č. 2 se vztahuje k hlavnímu cíli této práce, a tím je popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu.

Následující grafy 5 – 7 se vztahují k oblasti č. 1 IPAQ - Pohybová aktivita v rámci práce nebo studia. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že u středně zatěžující a intenzivní pohybové aktivity výzkumného souboru v rámci práce k velkým rozdílům nedochází. Rozdíly jsou patrné u chůze výzkumného souboru v rámci práce.

Graf 5. Intenzivní pohybová aktivita (zvedání těžkých břemen, kopání, rytí, těžké stavební práce, výstup do schodů) výzkumného souboru v rámci práce znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k intenzivní pohybové aktivitě v rámci práce

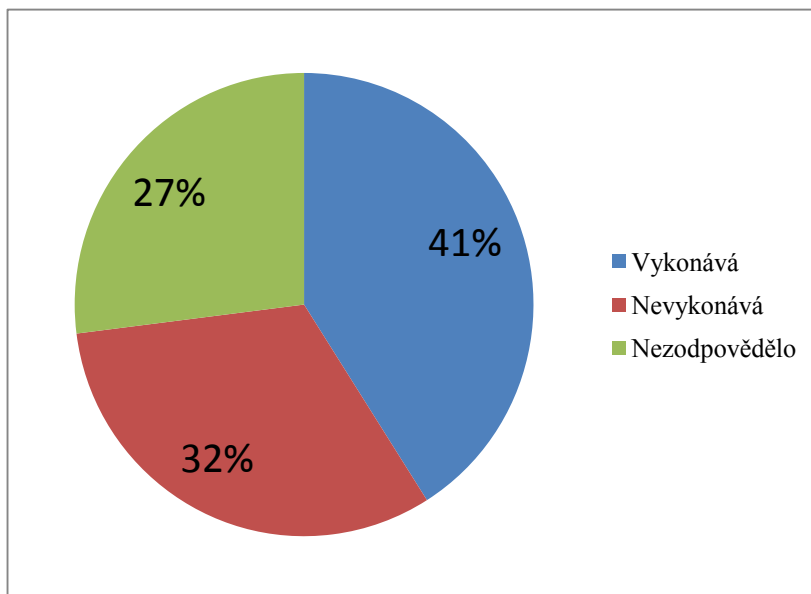
Graf 5. Intenzivní pohybová aktivita výzkumného souboru v rámci práce

38% respondentů (13) vykonává v rámci své práce intenzivní pohybovou aktivitu, 35% respondentů (12) nevykonává v rámci své práce žádnou intenzivní pohybovou aktivitu a 27% respondentů (9) tuto otázku nezodpovědělo.

Graf 6. Středně zatěžující pohybová aktivita (přenášení lehkých břemen) výzkumného souboru v rámci práce znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu ke středně zatěžující pohybové aktivitě v rámci práce

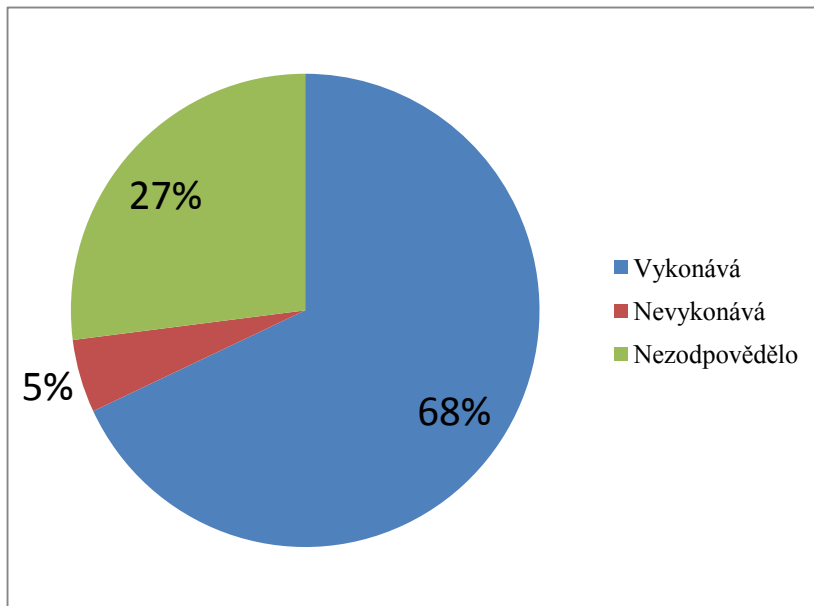
Graf 6. Středně zatěžující pohybová aktivita výzkumného souboru v rámci práce

41% respondentů (14) vykonává v rámci své práce středně zatěžující pohybovou aktivitu, 32% respondentů (11) nevykonává v rámci své práce žádnou středně zatěžující pohybovou aktivitu a 27% respondentů (9) tuto otázku nezodpovědělo.

Graf 7. Chůze výzkumného souboru v rámci práce znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k chůzi v rámci práce, a to alespoň 10 minut nepřetržitě

Graf 7. Chůze výzkumného souboru v rámci práce

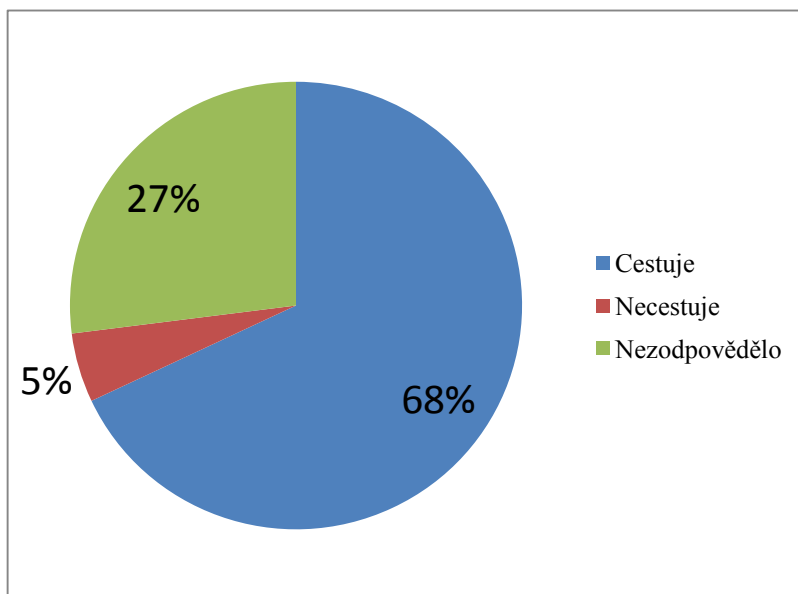

68% respondentů (23) vykonává v rámci práce chůzi alespoň 10 minut nepřetržitě, 5% respondentů (2) nevykonává v rámci práce chůzi alespoň 10 minut nepřetržitě a 27% respondentů (9) tuto otázku nezodpovědělo.

Následující grafy 8 – 9 se vztahují k oblasti č. 2 IPAQ - Pohybová aktivita při dopravě. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že výzkumný soubor preferuje při přepravě používání motorových dopravních prostředků a naopak nepreferuje při přepravě využívání jízdního kola.

Graf 8. Cestování výzkumného souboru motorovým dopravním prostředkem znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k cestování motorovým dopravním prostředkem.

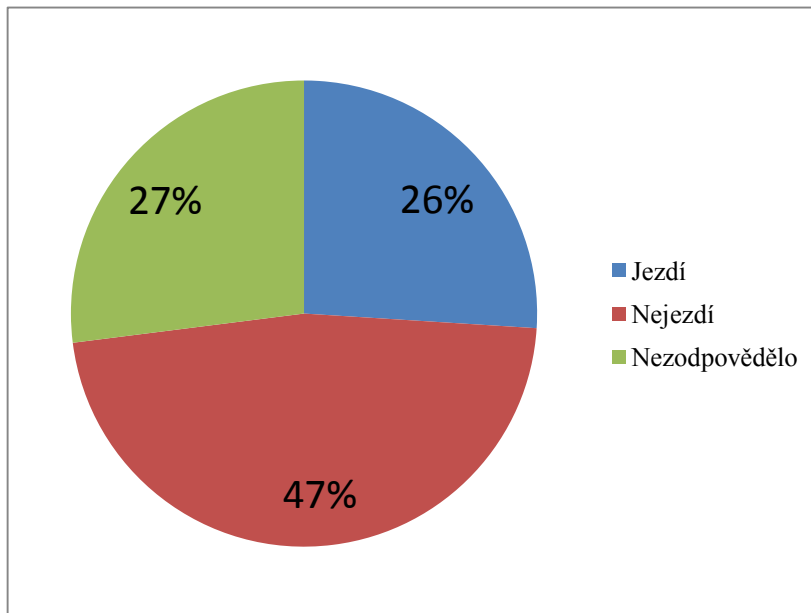
Graf 8. Cestování výzkumného souboru motorovým dopravním prostředkem

68% respondentů (23) nepoužívá k přesunům motorový dopravní prostředek, 5% respondentů (2) nepoužívá k přesunům motorový dopravní prostředek a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 9. Jízda výzkumného souboru na kole znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k jízdě na kole, a to alespoň 10 minut nepřetržitě.

Graf 9. Jízda výzkumného souboru na kole

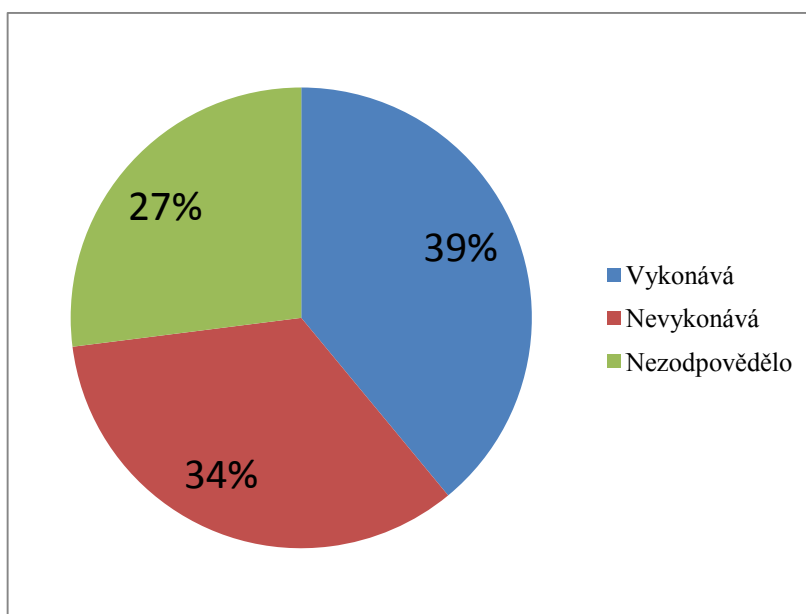

26% respondentů (9) jezdí na kole alespoň 10 minut nepřetržitě, 47% respondentů (16) nejezdí na kole alespoň 10 minut nepřetržitě a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Následující grafy 10 – 11 se vztahují k oblasti č. 3 IPAQ - Domácí práce, údržba domu (bytu) a péče o rodinu. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že u intenzivní pohybové aktivity výzkumného souboru v rámci domácnosti je poměr rovnoměrný a u středně zatěžující pohybové aktivity výzkumného souboru v rámci domácnosti dochází k značným rozdílům.

Graf 10. Intenzivní pohybová aktivita (zvedání těžkých břemen, štípání dříví, odklizení sněhu nebo rytí na zahradě) výzkumného souboru v rámci práce znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k intenzivní pohybové aktivitě v rámci domácnosti.

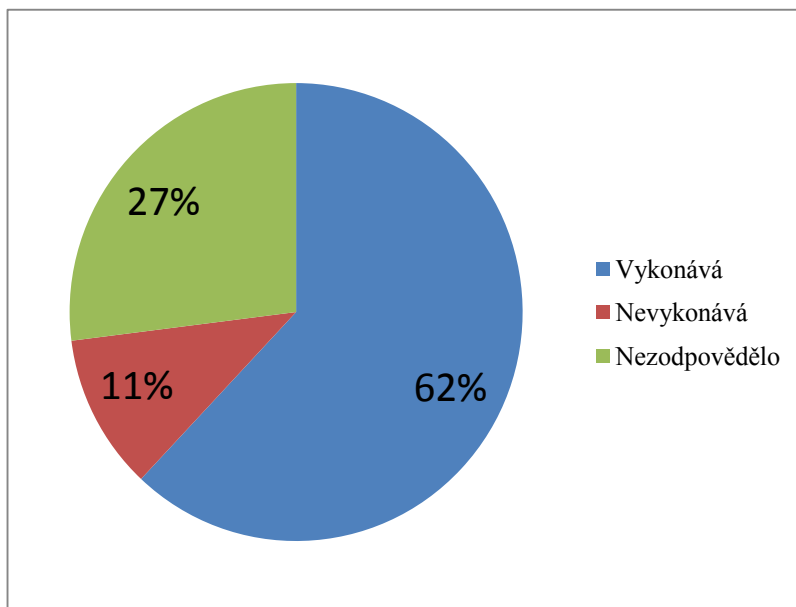
Graf 10. Intenzivní pohybová aktivita výzkumného souboru v rámci domácnosti

39% respondentů (13) vykonává intenzivní pohybovou aktivitu v rámci domácnosti, 34% respondentů (12) nevykonává intenzivní pohybovou aktivitu v rámci domácnosti a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 11. Středně zatěžující pohybová aktivita (přenášení lehkých břemen, zametání, mytí oken a hrabání na zahradě) výzkumného souboru v rámci domácnosti znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu ke středně zatěžující pohybové aktivitě v rámci domácnosti.

Graf 11. Středně zatěžující pohybová aktivita výzkumného souboru v rámci domácnosti

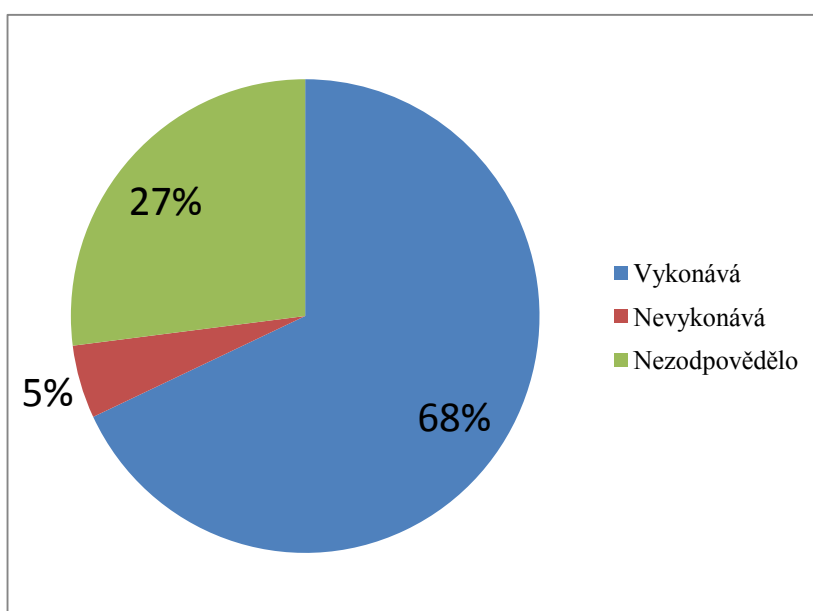

62% respondentů (21) vykonává středně zatěžující pohybovou aktivitu v rámci domácnosti, 11% respondentů (4) nevykonává středně zatěžující pohybovou aktivitu v rámci domácnosti a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Následující grafy 12 – 15 se vztahují k oblasti č. 4 IPAQ - Rekrece, sport a volnočasová pohybová aktivita. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že rozdíly mezi intenzivní pohybovou aktivitou výzkumného souboru ve volném čase a středně zatěžující pohybovou aktivitou výzkumného souboru ve volném čase jsou zanedbatelné, za to však zjišťujeme rozdíly v poměrech u chůze výzkumného souboru ve volném čase.

Graf 12. Chůze výzkumného souboru ve volném čase znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k chůzi ve volném čase, a to alespoň 10 minut nepřetržitě.

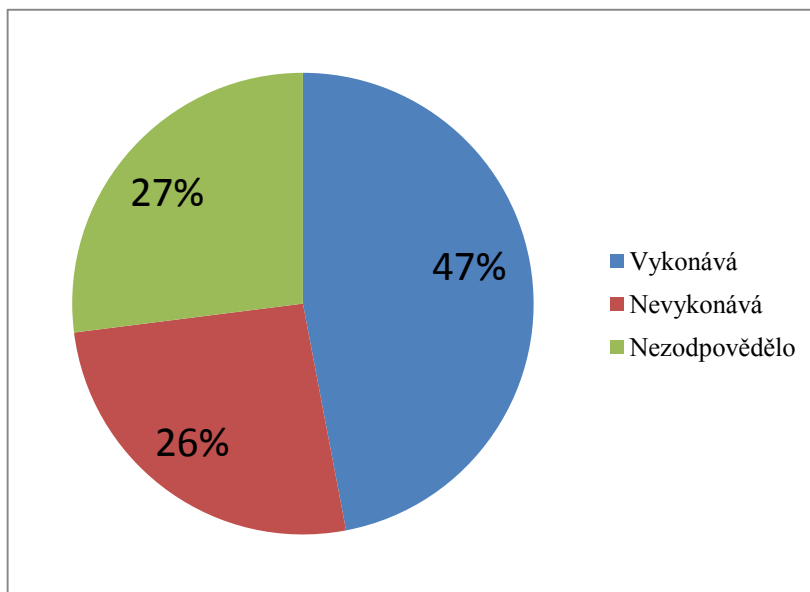
Graf 12. Chůze výzkumného souboru ve volném čase

68% respondentů (24) vykonává ve volném čase chůzi alespoň 10 minut nepřetržitě, 5% respondentů (1) nevykonává ve volném čase chůzi alespoň 10 minut nepřetržitě a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 13. Intenzivní pohybová aktivita (aerobik, běh, rychlá jízda na kole, rychlé plavání) výzkumného souboru ve volném čase znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k intenzivní pohybové aktivitě ve volném čase.

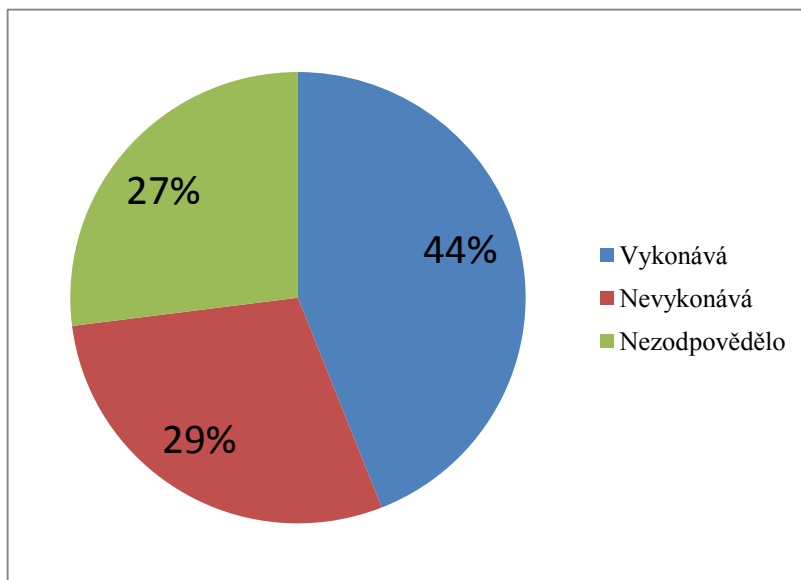
Graf 13. Intenzivní pohybová aktivita výzkumného souboru ve volném čase

47% respondentů (16) vykonává intenzivní pohybovou aktivitu ve volném čase, 26% respondentů (9) nevykonává intenzivní pohybovou aktivitu ve volném čase a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 14. Středně zatěžující pohybová aktivita (jízda na kole běžným tempem, plavání běžným tempem, tenisová čtyřhra) výzkumného souboru ve volném čase znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu ke středně zatěžující pohybové aktivitě ve volném čase.

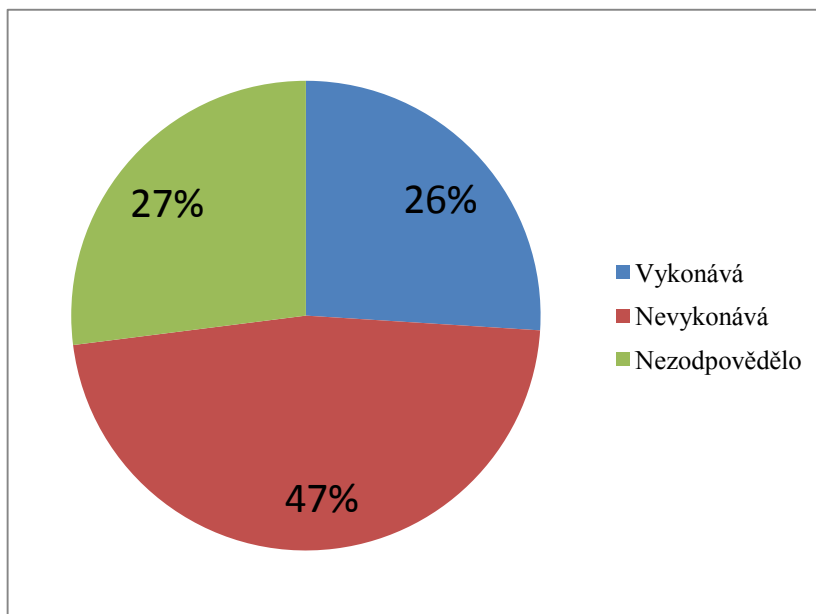
Graf 14. Středně zatěžující pohybová aktivita výzkumného souboru ve volném čase

44% respondentů (15) vykonává středně zatěžující pohybovou aktivitu ve volném čase, 29% respondentů (10) nevykonává středně zatěžující pohybovou aktivitu ve volném čase a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 15. Výkon organizované pohybové aktivity výzkumného souboru ve volném čase znázorňuje výzkumný soubor z hlediska výkonu organizované pohybové aktivity ve volném čase.

Graf 15. Výkon organizované pohybové aktivity výzkumného souboru ve volném čase

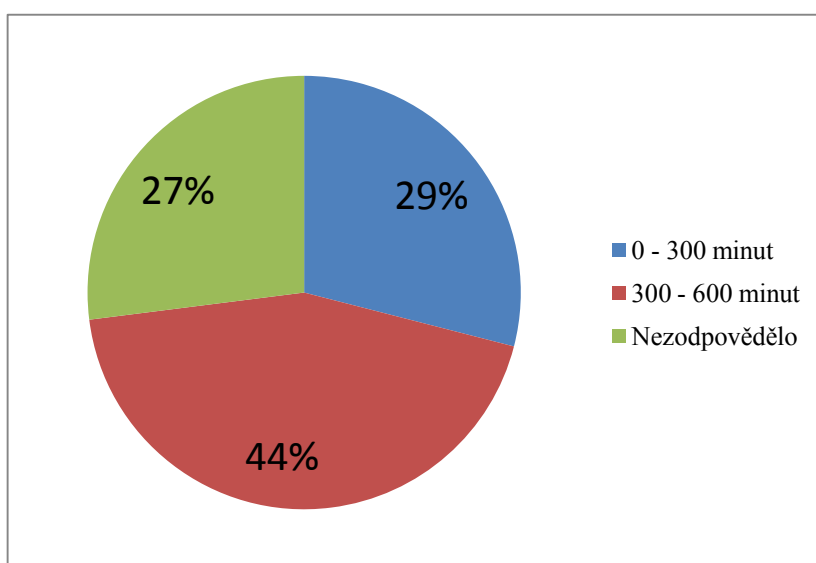

26% respondentů (9) vykonává organizovanou pohybovou aktivitu ve volném čase, 47% respondentů (16) nevykonává organizovanou pohybovou aktivitu ve volném čase a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Následující grafy 16 – 17 se vztahují k oblasti č. 5 IPAQ – Čas strávený sezením. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že dochází k rozdílu mezi sezením výzkumného souboru v pracovních dnech a sezením výzkumného souboru ve víkendových dnech. Z toho vyplývá, že zatímco zaměstnanci nutí pracovní povinnosti v zaměstnání sedět, o víkendu si tuto pohybovou chudost kompenzují.

Graf 16. Sezení výzkumného souboru v pracovních dnech znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k času strávenému sezením v pracovních dnech.

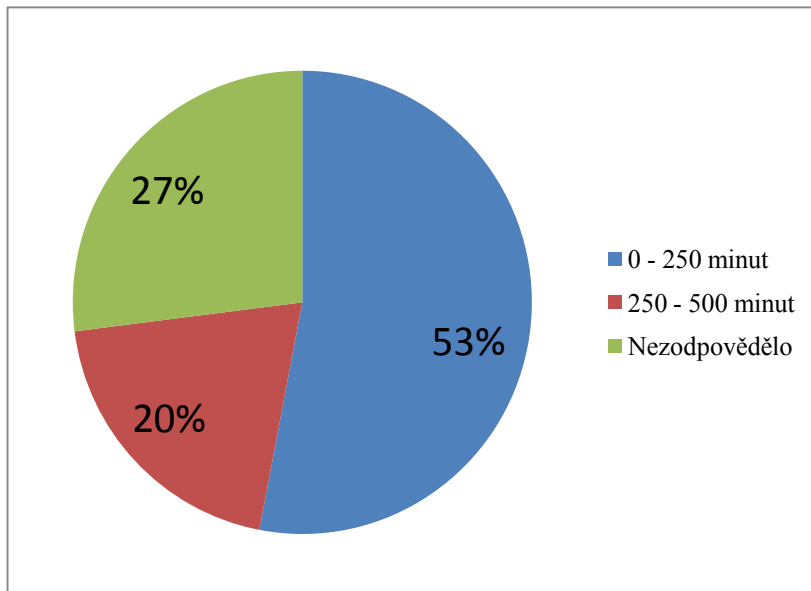
Graf 16. Sezení výzkumného souboru v pracovních dnech

29% respondentů (10) sedí v pracovních dnech 0 – 300 minut, 44% respondentů (15) sedí v pracovních dnech 300 – 600 minut a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 17. Sezení výzkumného souboru ve víkendových dnech znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu k času strávenému sezením ve víkendových dnech.

Graf 17. Sezení výzkumného souboru ve víkendových dnech

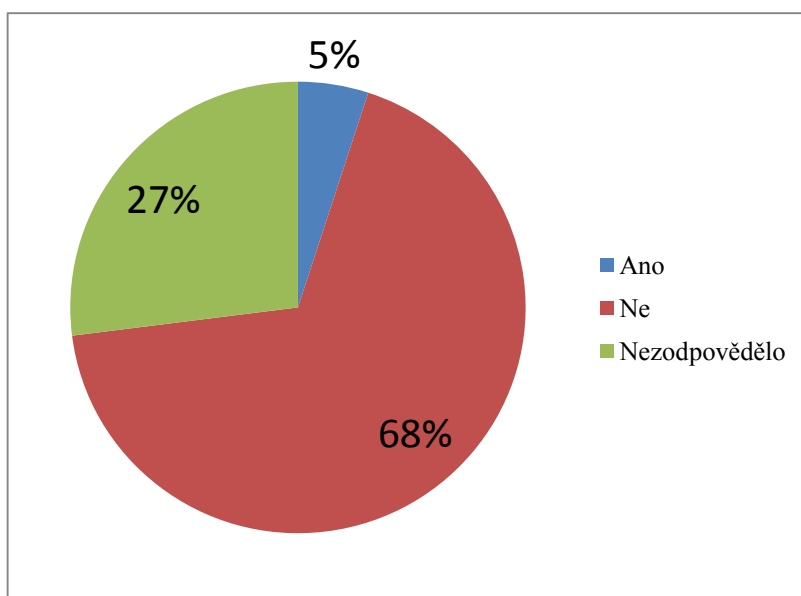

53% respondentů (18) sedí ve víkendových dnech 0 – 250 minut, 20% respondentů (7) sedí ve víkendových dnech 250 – 500 minut a 27% respondentů otázku nezodpovědělo.

Následující grafy 18 – 21 se vztahují k oblasti č. 6 IPAQ – Demografické údaje o respondentovi. Z jejich výsledků můžeme zjistit, že ve výzkumném souboru převažují nekuřáci a u vlastnictví psa, kola a automobilu převažuje vlastnictví automobilu, který zde vnímám z hlediska pohybové aktivity jako demotivujícího činitele.

Graf 18. Kouření výzkumného souboru znázorňuje výzkumný soubor ve vztahu ke kouření.

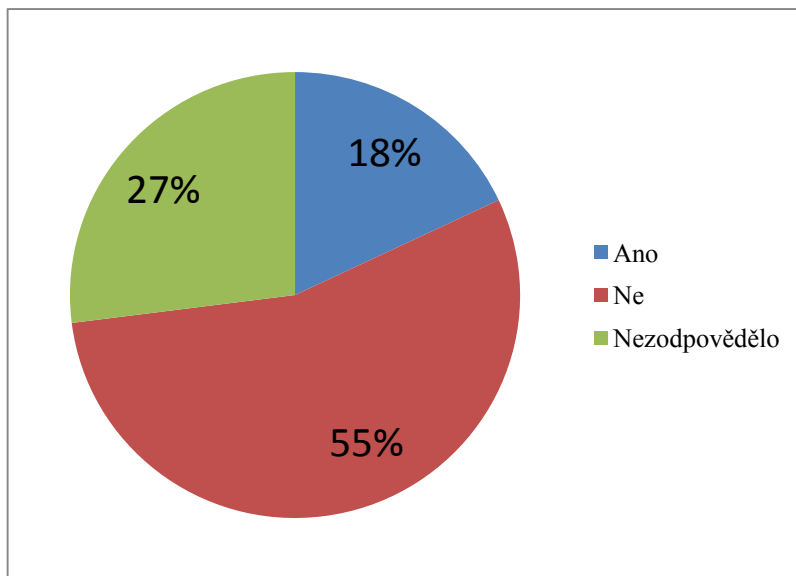
Graf 18. Kouření výzkumného souboru

5% respondentů (2) kouří, 68% respondentů (23) nekouří a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 19. Vlastnictví psa znázorňuje výzkumný soubor z pohledu vlastnictví psa.

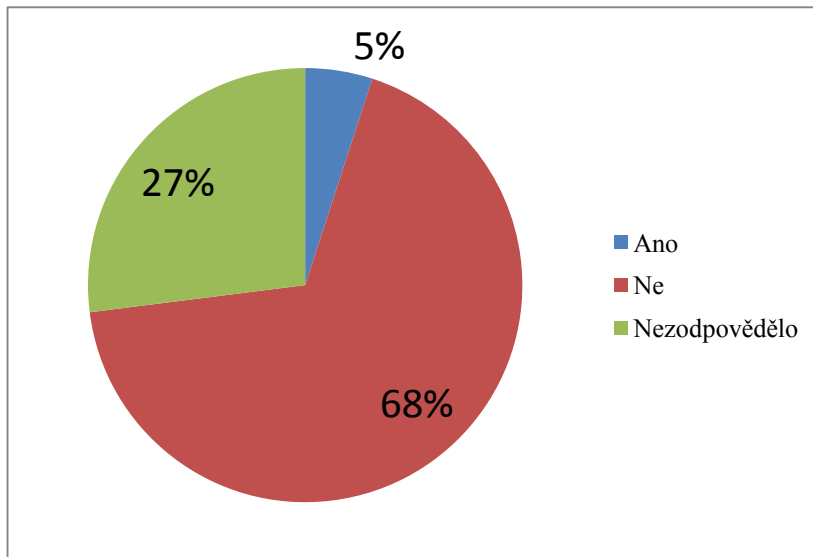
Graf 19. Vlastnictví psa

18% respondentů (6) vlastní psa, 55% respondentů (19) nevlastní psa a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 20. Vlastnictví jízdního kole znázorňuje výzkumný soubor z pohledu vlastnictví jízdního kola.

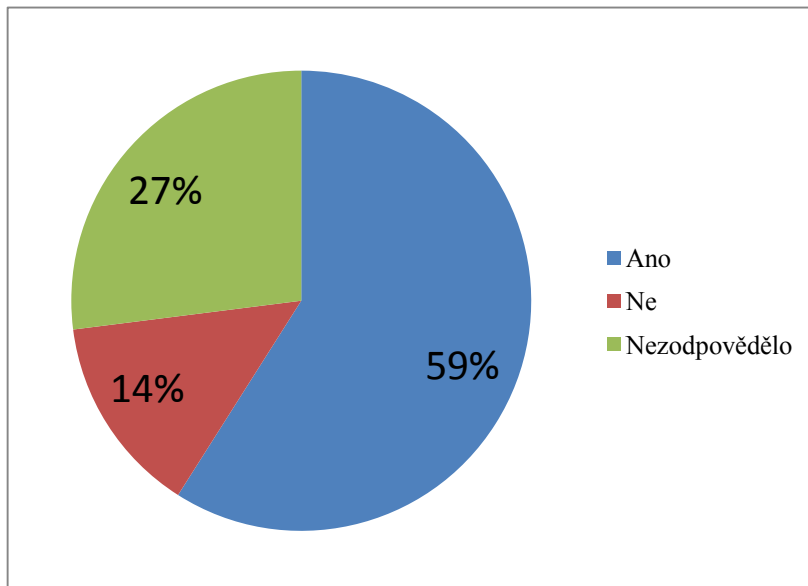
Graf 20. Vlastnictví jízdního kola

5% respondentů (2) vlastní jízdní kolo, 68% respondentů nevlastní jízdní kolo a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo.

Graf 21. Vlastnictví automobilu znázorňuje výzkumný soubor z pohledu vlastnictví automobilu.

Graf 21. Vlastnictví automobilu

59% respondentů (20) vlastní automobil, 14% respondentů (5) nevlastní automobil a 27% respondentů (9) otázku nezodpovědělo. .

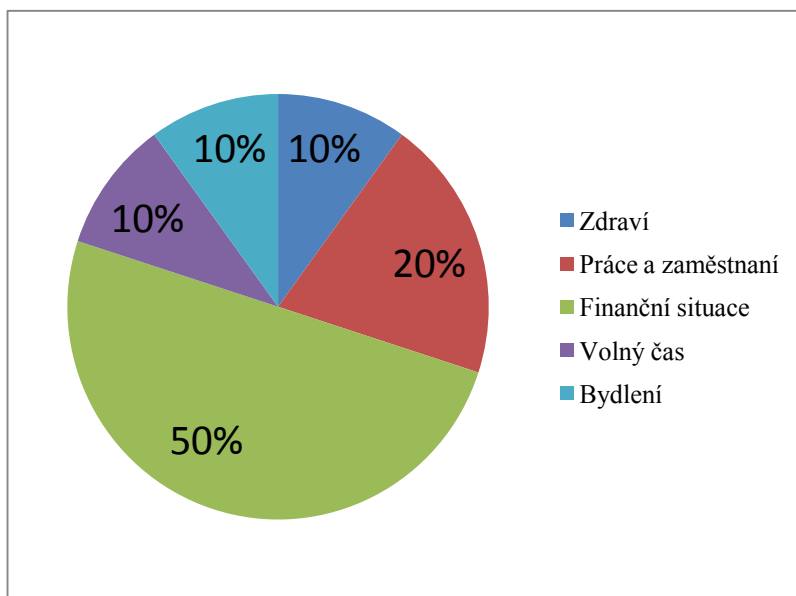
8.3 Oblast životní spokojenosti zaměstnanců odboru sociálních věcí na Magistrátu města Olomouce

Výzkumná otázka č. 3 se vztahuje k hlavnímu cíli této práce, a tím je popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu.

Následující grafy 22 – 24 se týkají míry nespokojenosti a spokojenosti v oblastech životní spokojenosti. Jsou zde zahrnuty pouze odpovědi „velmi nespokojen“, „nespokojen“ a „velmi spokojen“, „spokojen“. Střední hodnoty byly z výzkumu vynechány z důvodu jejich průměrné a malé vypovídající hodnoty. Z grafů můžeme zjistit, že největší nespokojenost výzkumného souboru se vyskytuje v oblasti finanční situace, dále pak v oblasti práce a zaměstnání. Největší spokojenost se vyskytuje v oblasti bydlení, dále pak v oblasti manželství a partnerství, v oblasti přátelé, známí a příbuzní a také v oblasti vztah k vlastním dětem. Spokojenost se vyskytuje taktéž ve všech ostatních oblastech životní spokojenosti. Z tabulky vyplývá, že v oblasti zdraví, práce a zaměstnání, finanční situace, volný čas, bydlení jsou respondenti jak nespokojeni, tak i spokojeni. V oblasti manželství a partnerství, vztah k vlastním dětem, vlastní osoba, sexualita, přátelé, známí, příbuzní jsou respondenti spokojeni a není žádný respondent, který by byl v těchto oblastech nespokojen.

Graf 22. Míra nespokojenosti znázorňuje výzkumný soubor, který v rámci deseti oblastí životní spokojenosti uváděl odpovědi „velmi nespokojen“ nebo „nespokojen“. Odpovědi s hodnotou „velmi nespokojen“ nebo „nespokojen“ bylo celkem 10 napříč všemi oblastmi životní spokojenosti.

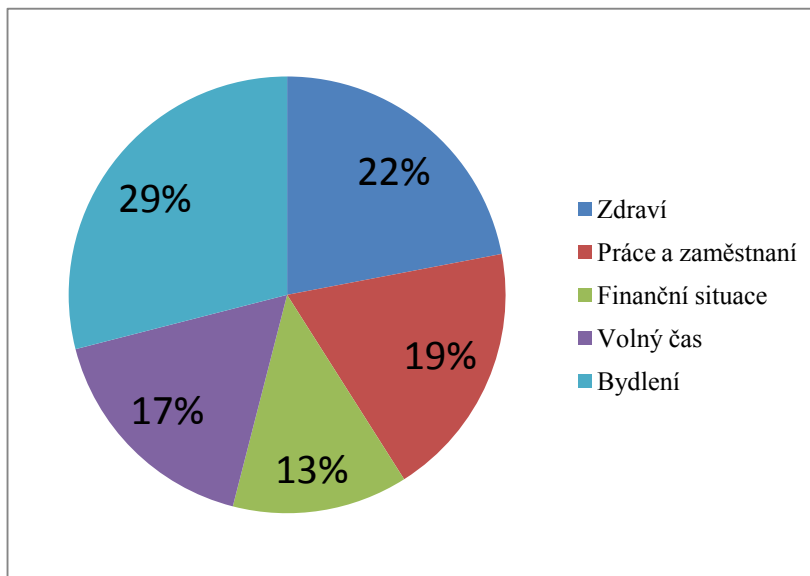
Graf 22. Míra nespokojenosti

10% odpovědí (1) vyjadřuje nespokojenost v oblasti zdraví, 20% odpovědí (2) vyjadřuje nespokojenost v oblasti práce a zaměstnání, 50% odpovědí (5) vyjadřuje nespokojenost v oblasti finanční situace, 10% odpovědí (1) vyjadřuje nespokojenost v oblasti volného času a 10% odpovědí (1) vyjadřuje nespokojenost v oblasti bydlení.

Graf 23. Míra spokojenosti znázorňuje výzkumný soubor, který v rámci deseti oblastí životní spokojenosti uváděl odpovědi „velmi spokojen“ nebo „spokojen“. Odpovědi s hodnotou „velmi spokojen“ nebo „spokojen“ bylo celkem 69 napříč všemi oblastmi životní spokojenosti.

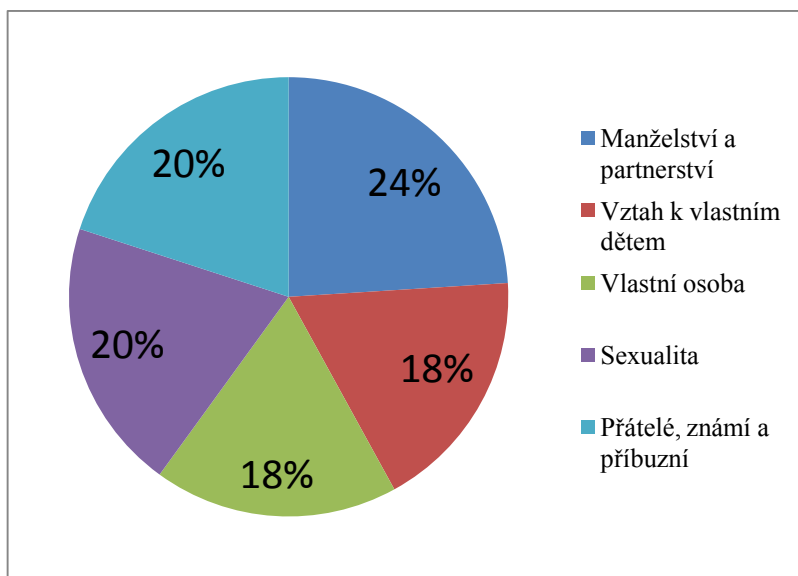
Graf 23. Míra spokojenosti

22% odpovědí (15) vyjadřuje spokojenost v oblasti zdraví, 19% odpovědí (13) vyjadřuje spokojenost v oblasti práce a zaměstnání, 13% odpovědí (9) vyjadřuje spokojenost v oblasti finanční situace, 17% odpovědí (12) vyjadřuje spokojenost v oblasti volného času a 29% odpovědí (20) vyjadřuje spokojenost v oblasti bydlení.

Graf 24. Míra spokojenosti zbylých pěti oblastí životní spokojenosti znázorňuje výzkumný soubor, který v rámci deseti oblastí životní spokojenosti uváděl odpovědi „velmi spokojen“ nebo „spokojen“. Odpovědi s hodnotou „velmi spokojen“ nebo „spokojen“ bylo celkem 76 napříč všemi oblastmi životní spokojenosti.

Graf 24. Míra spokojenosti zbylých pěti oblastí životní spokojenosti

24% odpovědí (18) vyjadřuje spokojenost v oblasti manželství a partnerství, 18% odpovědí (14) vyjadřuje spokojenost v oblasti vztah k vlastním dětem, 18% odpovědí (14) vyjadřuje spokojenost v oblasti vlastní osoba, 20% odpovědí (15) vyjadřuje spokojenost v oblasti sexualita a 20% odpovědí (15) vyjadřuje spokojenost v oblasti přátelé, známí a příbuzní.

Tabulka 2. Zastoupení nespokojenosti a spokojenosti v jednotlivých oblastech životní spokojenosti znázorňuje ty oblasti životní spokojenosti, ve kterých jsou respondenti nespokojeni a ve kterých jsou respondenti spokojeni. Z tabulky vyplývá, že v oblasti zdraví, práce a zaměstnání, finanční situace, volný čas, bydlení jsou respondenti jak nespokojeni, tak i spokojeni. V oblasti manželství a partnerství, vztah k vlastním dětem, vlastní osoba, sexualita, přátelé, známí, příbuzní jsou respondenti spokojeni a není žádný respondent, který by byl v těchto oblastech nespokojen.

Tabulka 2. Zastoupení nespokojenosti a spokojenosti v jednotlivých oblastech životní spokojenosti

	Nespokojenost	Spokojenost
Zdraví	X	X
Práce a zaměstnání	X	X
Finanční situace	X	X
Volný čas	X	X
Bydlení	X	X
Manželství a partnerství		X
Vztah k vlastním dětem		X
Vlastní osoba		X
Sexualita		X
Přátelé, známí, příbuzní		X

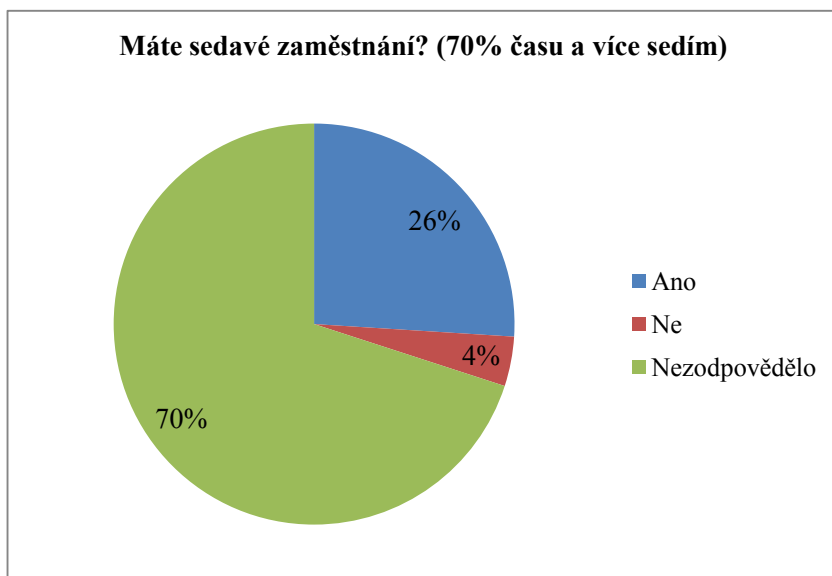
8.4 Jaký je pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti?

Výzkumná otázka č. 4 se vztahuje k dílčímu cíli a tím je stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí a zjistit pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Následující grafy 25 – 31 se týkají pohledu zaměstnance na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti. Z grafů můžeme zjistit, že u výzkumného souboru nedochází k přílišným rozdílům, pouze je převaha psychické vyčerpanosti nad vyčerpaností fyzickou a zaměstnanci by uvítali možnost využívat pohybových aktivit, které by jim zaměstnavatel za výhodných podmínek poskytoval..

Graf 25. Sedavé zaměstnání znázorňuje výzkumný soubor v rámci sedavého zaměstnání.

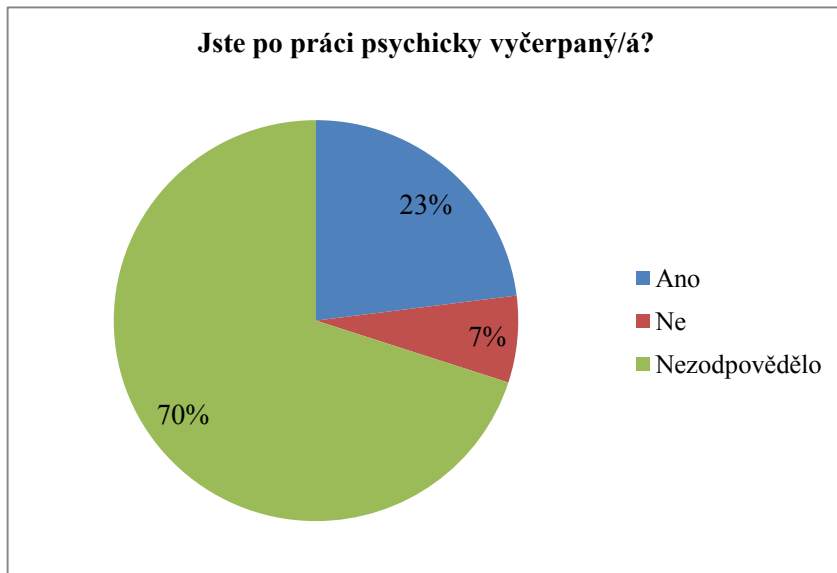
Graf 25. Sedavé zaměstnání

26% respondentů (9) má sedavé zaměstnání, 4% respondentů (1) nemá sedavé zaměstnání a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 26. Psychická vyčerpanost po práci znázorňuje výzkumný soubor v rámci psychické vyčerpanosti po práci.

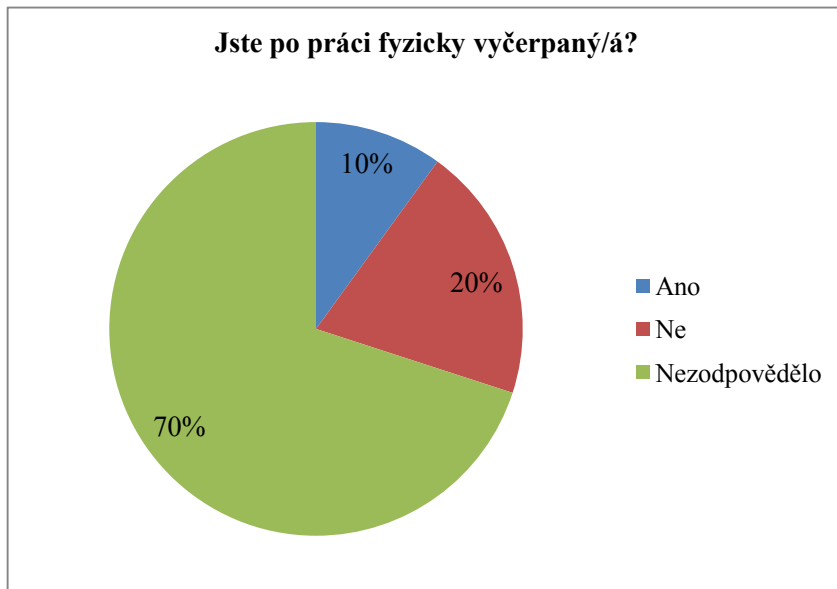
Graf 26. Psychická vyčerpanost po práci

23% respondentů (8) je po práci psychicky vyčerpaných, 7% respondentů není po práci psychicky vyčerpaných a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 27. Fyzická vyčerpanost po práci znázorňuje výzkumný soubor v rámci fyzické vyčerpanosti po práci.

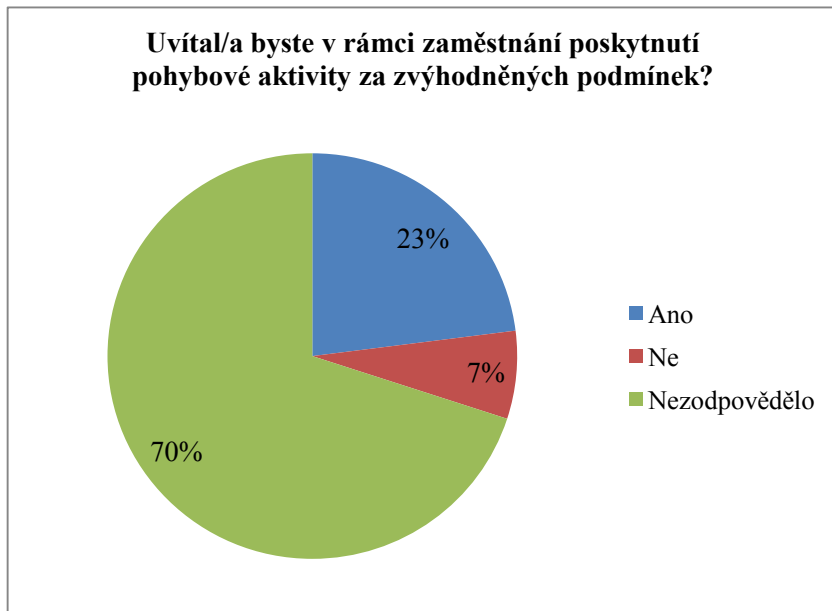
Graf 27. Fyzická vyčerpanost po práci

10% respondentů (3) je po práci fyzický vyčerpaných, 20% respondentů (7) není po práci fyzicky vyčerpaných a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 28. Podpora pohybové aktivity od zaměstnavatele znázorňuje výzkumný soubor v rámci podpory pohybové aktivity od zaměstnavatele.

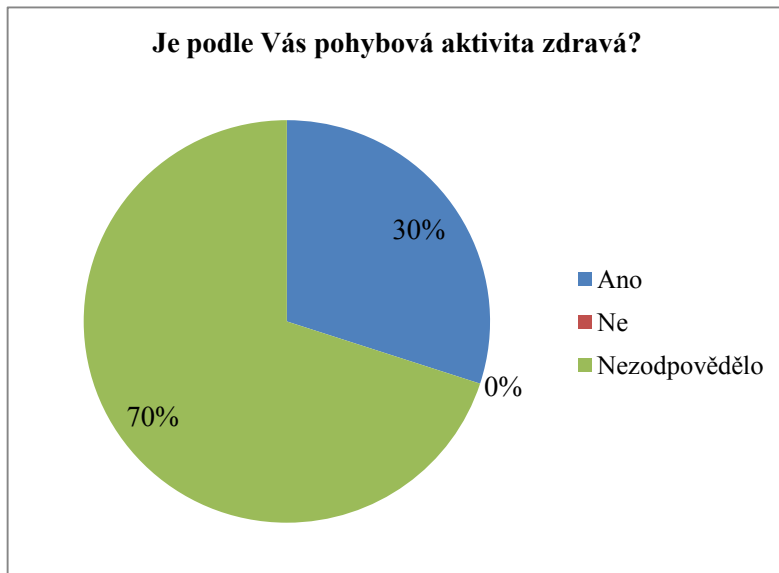
Graf 28. Podpora pohybové aktivity od zaměstnavatele

23% respondentů (8) by uvítalo v rámci zaměstnání poskytnutí pohybové aktivity za zvýhodněných podmínek, 7% respondentů (2) by ne uvítalo v rámci zaměstnání poskytnutí pohybové aktivity za zvýhodněných podmínek a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 29. Vliv pohybové aktivity na zdraví znázorňuje výzkumný soubor v rámci vlivu pohybové aktivity na zdraví.

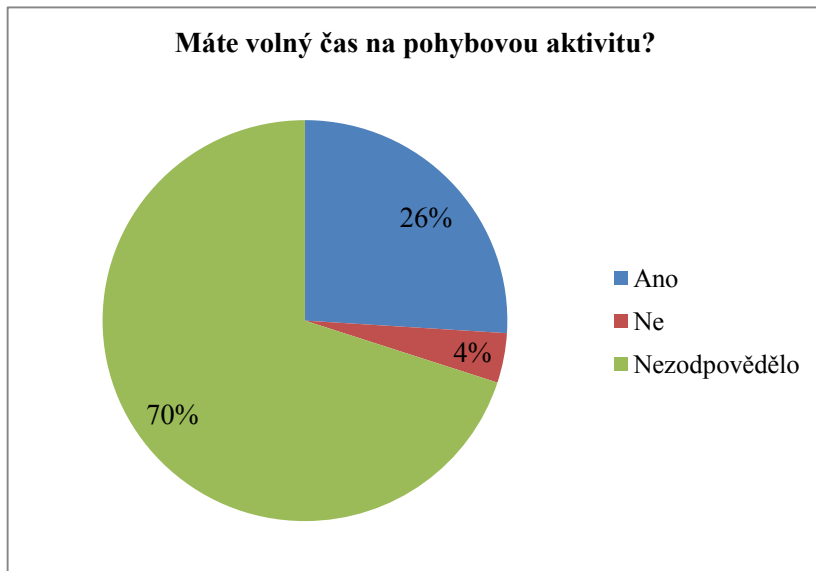
Graf 29. Vliv pohybové aktivity na zdraví

30% respondentů (10) si myslí, že je pohybová aktivita zdravá, 0% (0) respondentů si myslí, že není pohybová aktivita zdravá a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 30. Volný čas a pohybová aktivita znázorňuje výzkumný soubor v rámci volného času a pohybové aktivity.

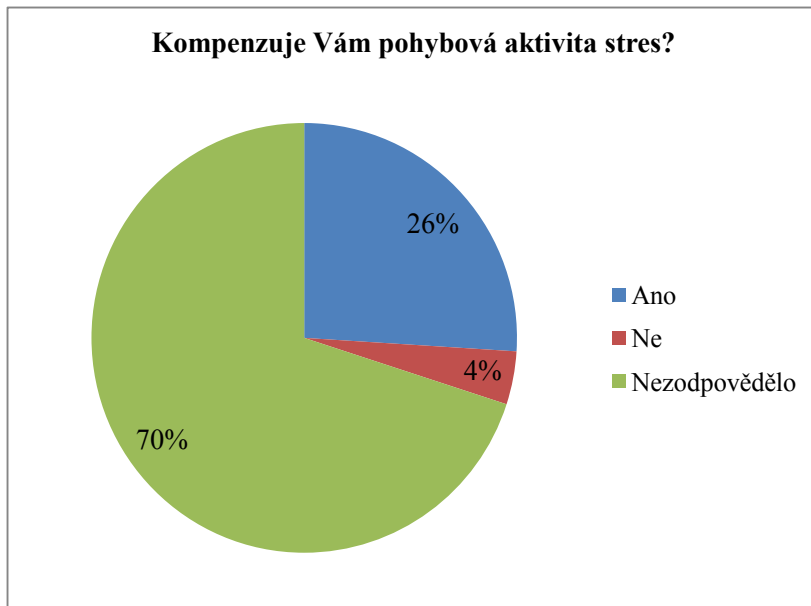
Graf 30. Volný čas a pohybová aktivita

26% respondentů (9) má čas na pohybovou aktivitu, 4% respondentů (1) nemá čas na pohybovou aktivitu a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

Graf 31. Pohybová aktivita a stres znázorňuje výzkumný soubor v rámci pohybové aktivity a stresu.

Graf 31. Pohybová aktivita a stres

26% respondentů (9) tvrdí, že jim pohybová aktivita kompenzuje stres, 4% respondentů (1) tvrdí, že jim pohybová aktivita stres nekompenzuje a 70% respondentů otázku nezodpovědělo.

9 DISKUZE

Na začátek bych si dovolil napsat něco málo k úředníkům. V dřívějších letech se post úředníka státní správy těšil velikému obdivu, respektu a úcty. Pan úředník, to byla velice vážená osoba. Žena, která si úředníka vzala, se mohla těšit dobrému společenskému postavení a váženosti. Dnes je tomu bohužel právě naopak. Na úředníky se pohlíží jako na nepotřebné a parazitující tvory. Když dnes někomu řeknete, že jste úředník, pomyslí si hned, že v práci jen zahálíte a berete za to nepřiměřený plat. Často si lidé myslí, že všichni úředníci se nechávají podplatit, že podvádí. Polovinu úředníků by nechali propustit a platy by jim snížili. Je pravdou, že nynější byrokracie je opravu přebujelá a z každé strany slyšíme, kdo se nechal uplatit, která zakázka byla podvodně vybrána a kdo se s kým spolčuje, aby okradl stát. U zaměstnanců sociálních služeb není tolik prostoru k přijímání úplatků. Tito zaměstnanci podporují klienty k odpovědnosti za jejich osobu, chrání jejich práva a důstojnost. Při jednání s klienty se nedopouští diskriminace, jednají s lidmi jako s lidskými bytostmi, jsou empatičtí a pečliví.

Jak zmiňuji v kapitole 5, pohybová aktivita je dnes velice frekventovaný pojem a provádí se nejrůznější výzkumy. Nejdůležitějším přínosem pohybové aktivity pro člověka je pozitivní působení na zdraví jedince a na jeho celkovou životní spokojenost. Každý člověk by si měl v rámci udržení zdraví navyknout na pravidelnou pohybovou aktivitu, díky které by si upevnil zdraví jak fyzické, tak i psychické.

Na počátku výzkumu jsem stanovil celkem čtyři výzkumné otázky, které se vztahují jak k hlavnímu cíli, tak i k cílům dílčím. Hlavním cílem této diplomové práce bylo popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu a dílčími cíly bylo stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí a zjistit pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Výzkumný soubor tvořilo 34 zaměstnanců odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce z celkových 93. Na žádost vedoucího odboru sociálních věcí bylo vynecháno oddělení péče o rodinu a děti, které má 23 zaměstnanců, což je nejpočetnější oddělení v rámci odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Jako argument k vynechání tohoto

oddělení mi vedoucí sdělil, že jsou jeho zaměstnanci neúměrně zatíženi pracovními povinnostmi, a proto by nebylo vhodné je dále zatěžovat výzkumem. Jsem si tedy vědom, že získaný výzkumný soubor je ochuzen o nejzajímavější část zaměstnanců odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Jelikož jsou tyto zaměstnanci neúměrně zatíženi pracovními povinnostmi, bylo by zajímavé a přínosné je mít ve výzkumu zahrnuté.

V rámci výzkumné otázky č. 1 jsem dospěl k závěru, že kritéria a požadavky na zaměstnance veřejné správy – úředníka pracujícího na odboru sociálních věcí obsahují širokou škálu předpokladů a znalostí. Ať už se jedná o předpoklady stanovené zákonem nebo odborné znalosti či osobnostní předpoklady. Není proto jednoduché zastávat tuto funkci. Největší část z výzkumného souboru tvořily vdané ženy ve věku 30 – 65 let, které vzhledem k rodinnému stavu mají ty nejlepší předpoklady pro práci s rodinami, dětmi a rizikovými skupinami občanů. Ve svém životě jsou vyrovnané a proto mohou poskytovat ty nejlepší služby, dokážou oddělit osobní život od pracovního, mají vysokou míru empatie, jsou citlivé, mají autoritu a dokážou naslouchat.

V rámci výzkumné otázky č. 2 jsem došel k názoru, že výzkumný soubor nevykazuje markantní rozdíly mezi intenzivní a středně zatěžující pohybovou aktivitou, ale k rozdílům dochází u chůze. Při přesunech z místa na místo převažují motorové dopravní prostředky nad jízdními koly, zejména proto, že převažují respondenti vlastníci automobil. V pracovním týdnu větší část dne prosedí v práci, ale tuto pohybovou chudost kompenzují pohybovými aktivitami a chůzí o víkendu.

V rámci výzkumné otázky č. 3 konstatuji, že výzkumný soubor vykazuje vysoké hodnoty spokojenosti s jednotlivými oblastmi životní spokojenosti, dokonce jsou i oblasti životní spokojenosti, kde se nevyskytuje nespokojenost. Pracoval jsem s extrémními hodnotami, které vykazují větší reálnost a uchopitelnost než průměrné hodnoty střední. Dá se tedy říci, že i pře náročnost povolání zaměstnance veřejné správy – úředníka pracujícího na odboru sociálních věcí, dosahují zaměstnanci vysokých hodnot spokojenosti a mohou tak svou nelehkou práci zvládat bez rizik a odvádět výborný výkon.

V rámci výzkumné otázky č. 4 jsem zjistil, že jsou zaměstnanci ze své práce psychicky mnohem více vyčerpaní než fyzicky a že jim pohybová aktivita pomáhá při kompenzaci pracovního vypětí. Zaměstnanci taktéž uvádí, že na pohybovou aktivitu ve svém volném čase

mají dostatek prostoru, ale uvítali by podporu pohybové aktivity ze strany zaměstnavatele, a to za zvýhodněných podmínek.

Na základě těchto zjištěných faktů bych mohl charakterizovat zaměstnance veřejné správy – úředníka pracujícího na odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce jako velice schopného pracovníka, který se si vědom propojení fyzického zdraví s psychickým a vlivu na výkon jeho povolání. Tito zaměstnanci navzdory náročnému povolání dosahují vysokých hodnot ve všech oblastech životní spokojenosti a vykonávají pohybovou aktivitu v dostatečné míře. Pro výkon služby v rámci sociálního odboru je velice důležité, aby byl zaměstnanec fyzicky a psychicky zdravý, protože jen tak může poskytnout pomoc lidem v těžkých životních zkouškách a svědomitě vykonávat tolik náročných úkolů, které na něj klade organizace. Pokud by sám byl psychicky či fyzicky nemocen, měl by problémy v rodině, neměl vyřešenou svou minulost a nedokázal oddělit práci od osobního života, nemohl by pak pomáhat jiným a spíše by jim uškodil. Je proto vhodné, aby se v dostatečné míře věnoval pohybové aktivitě, aby aktivně i pasivně odpočíval, regeneroval své síly a získával nové dovednosti a zkušenosti v oboru.

10 ZÁVĚR

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo popsat zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojenost a pohybovou aktivitu. Dílčími cíly bylo stanovit kritéria a požadavky na pozici zaměstnance veřejné správy – úředníka, pracujícího na odboru sociálních věcí a zjistit pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Jak výzkumný soubor byli vybráni zaměstnanci odboru sociálních věcí na Magistrátu města Olomouce. Odbor sociálních věcí Magistrátu města Olomouce má celkem 93 zaměstnanců. Na žádost vedoucího odboru sociálních věcí bylo vynecháno oddělení péče o rodinu a děti, které má 23 zaměstnanců. Internetovými dotazníky bylo osloveno 70 zaměstnanců a jednalo se jak o řadové zaměstnance, kteří přichází do styku s klienty, tak i o vedoucí jednotlivých oddělení a administrativní zaměstnance. Do výzkumu se z celkových 70ti zaměstnanců zapojilo 34. Největší část z výzkumného souboru tvořily vdané ženy ve věku 30 – 65 let.

Sekundární analýzou dat a dokumentů jsem zjišťoval kritéria a požadavky na tyto zaměstnance a formou dotazníkového šetření jsem zjišťoval míru a velikost pohybové aktivity, míru spokojenosti v oblastech životní spokojenosti a pohled zaměstnanců na jejich práci z hlediska pohybové aktivity a zatíženosti.

Byla zjištěna následující fakta: zaměstnanci sociálního odboru Magistrátu města Olomouce jsou zatíženi vysokými nároky na jejich kvalifikaci a schopnosti, jsou si vědomi pozitivního vlivu pohybové aktivity na zdraví a proto se také pohybové aktivitě věnují a v oblastech životní spokojenosti dosahují vysokých hodnot spokojenosti

Z výzkumu tedy vyplývá, že zaměstnanci sociálního odboru Magistrátu města Olomouce mají kladný vztah k pohybové aktivitě, jsou si dobře vědomi jejího pozitivního vlivu na lidské zdraví a ve volném čase pohybovou aktivitu také provozují. Dalo by se říci, že jsou uvědomělí a ke svému zdraví se chovají ohleduplně. Ve svém životě jsou tito zaměstnanci spokojeni. V rámci práce na sociálním odboru jsou zaměstnanci velice dobře připraveni poskytovat služby svým klientům, hájit jejich zájmy a plně se jim věnovat, jelikož jen dobře psychicky a fyzicky připravený zaměstnanec může odvádět výbornou práci a pomáhat ostatním spoluobčanům.

V diplomové práci se mi bohužel nepodařilo získat více respondentů, než uvádím v kapitole 7.2 Výzkumný soubor. Tento fakt byl způsoben náročnou prací zaměstnanců a jejich přílišnou vytížeností, kdy na vyplnění dotazníků neměli dostatek času.

11 SOUHRN

Předložená diplomová práce se zabývá popisem zaměstnance odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce v systému veřejné správy a jeho životní spokojeností a pohybovou aktivitou. Jako výzkumný soubor byly vybráni zaměstnanci odboru sociálních věcí Magistrátu města Olomouce. Výzkum probíhal metodou sekundární analýzy dat a dokumentů a dotazníkového šetření, kdy jsem použil celkem tři dotazníky, které jsem přepsal do internetového rozhraní a umístil na stránky zabývající se průzkumy. Poté jsem 70ti zaměstnancům odboru sociálních věcí poslal e-mail s odkazem na konkrétní dotazníky.

Motivací pro výběr tématu mi bylo mé zaměstnání ve veřejné správě. Rozhodl jsem se na úředníka nahlédnout také z jiné stránky, než se na něj dívají běžní daňoví poplatníci, ze stránky lidské. V mé diplomové práci mi šlo o to, abych upozornil na fakt, že podávat v této náročné práci výborný výkon, je závislé na fyzické a duševní pohodě člověka, tedy zaměstnance. Mělo by být i na zaměstnavateli, aby podporoval pohybovou aktivitu na pracovišti a dbal tak na vysokou úroveň poskytovaných služeb.

V teoretické části jsem se zabýval vysvětlením pojmů veřejná správa a rozčlenil jsem ji, dále jsem popsal zaměstnance veřejné správy – úředníka, vysvětlil pojmy životní styl, životní způsob, životní spokojenost, životní pohoda a pohybová aktivita. V praktické části jsem stanovil cíle a výzkumné otázky, popsal jsem použitou metodiku a zodpověděl jsem výzkumné otázky na základě sekundární analýzy dat a dokumentů a vyhodnocených a interpretovaných dotazníků týkajících se pohybové aktivity a životní spokojenosti.

12 SUMMARY

The submitted thesis follows up a description, life satisfaction and physical activity of an employee working in the department of public administration of the Municipality of Olomouc social affairs department. The employees of the social affairs department had been chosen as a research subject. The research conducted with the method of secondary data analysis and surveys. I used three different surveys which I had rewritten into an internet interface and placed them onto a website dealing with surveys and questionnaires. Then I sent an email which included link to a specific survey to 70 employees of the above mentioned department.

The motivation behind choosing a thesis subject was my job in public administration. I decided to look at an employee from a different angle than he's being looked at by ordinary taxpayers - from the human angle. What I am aiming at in my thesis is to point out the fact that delivering an outstanding performance in this difficult job depends on person's physical and mental well-being. The employer should encourage physical activity in the workplace and maintain high quality of such provided services.

In the theoretical part I dealt with explaining the concepts of public administration and dividing it, then I described a public administration employee - a clerk, an official. I explained the concepts of life style, the way of living, life satisfaction, physical well-being and physical activity. In the practical part I set the goals and survey questions of this thesis, described the used methodics and answered the survey questions based on the secondary data analysis of the evaluated and interpreted surveys dealing with physical activity and general well-being.

13 REFERENČNÍ SEZNAM

- Blatný, M. (2001): *Osobnostní determinanty sebehodnocení a životní spokojenosti: Mezipohlavní rozdíly*. Praha: Československá psychologie
- Čechová, A., Dobešová, P., Kuchařová, J. (1996): *99 cviků pro zdraví a krásu*. Ostrava: Mirago
- Čihovský J. (2002): *Úvod do sociologie*. Olomouc: Andragogé – centrum otevřeného a distančního vzdělávání Univerzity Palackého v Olomouci
- Fahrenberg, J., Myrtek, M., Schumacher, J., & Brähler, E. (2001). *Dotazník životní spokojenosti*. Praha: Testcentrum.
- Frömel K. (2002): *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Hanáková A. (2012): *Analýza faktorů životní spokojenosti a strategie zvládnání stresu u zaměstnanců státní správy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci - DP
- Hendl, J. (2005): *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál
- Hendrych, D. (2003): *Správní věda – Teorie veřejné správy*. Praha: ASPI Publishing
- Hledíková, Z., Janák, J., Dobeš, J. (2005): *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidových novin
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2008): *Rekreologie*. Olomouc: Hanex
- Hrouzek, M. (2011): *Vliv onemocnění diabetes mellitus II. typu na pohybovou aktivitu u jedinců ve středním věku*. Brno: Masarykova univerzita - DP
- Kalman, M., Hamřík, Z., Pavelka, J. (2009): *Podpora pohybové aktivity pro odbornou veřejnost*. Olomouc: ORE-institut
- Karásková, V., Dohnal, T. (2011): *Zoorekrece*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Kebza, V. (2005): *Psychosociální determinanty zdraví*. Praha: Academia

- Kozáková, Z., Müller, O. (2006): *Aktivizační přístupy k osobám seniorského věku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Kraus, B., Poláčková, V. (2001): *Člověk – prostředí – výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido
- Křivohlavý, J. (2004): *Pozitivní psychologie*. Praha: Portál
- Payne, J., a kolektiv (2005): *Kvalita života a zdraví*. Praha: Triton
- Půček, M., Ochrana, F., a kolektiv (2009): *Chytrá veřejná správa, kohezní politika*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci
- Rektořík, J., a kolektiv (2007): *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress
- Rodný, T., Rodná, K. (2001): *Dotazník životní spokojenosti*. Praha: Testcentrum
- Rýznar, L. (1999): *Kompetenční profil státního úředníka*. Pardubice: Univerzita Pardubice
- Seman, P. (2010): *Problematika sedavého životního stylu – následky a jejich kompenzace*. Brno: Masarykova univerzita - DP
- Sezemská, D. (2007): *Specifika postavení zaměstnanců veřejné správy*. Brno: Masarykova univerzita - DP
- Slepičková, I. (2005): *Sport a volný čas, vybrané kapitoly*. Praha: Karolinum
- Schneider, M. (1974): *Úvod do základů sociologického výzkumu*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Šimová, M. (2010): *Samostatná a přenesená působnost orgánů územní samosprávy*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích - DP

13.1 Internetové zdroje

Anxiety and depression association of America (2010): Physical Activity Reduces Stress. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.adaa.org/understanding-anxiety/related-illnesses/other-related-conditions/stress/physical-activity-reduces-st>

Centrum pro regionální rozvoj ČR (2012): Veřejná správa. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/verejna-sprava/>

Česká republika (2006): Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. 18. 4. 2013 from the World Wide Web: http://www.mpsv.cz/files/clanky/13640/z_108_2006.pdf

Česká republika (2000): Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Retrieved 11. 4. 2013 from World Wide Web: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=z~C3~A1kon~20o~20obc~C3~ADch&nr=&part=&name=&rpp=15#local-content>

Čuková, J. (2012): Projekt bezbariérová Olomouc. Olomouc: Magistrát města Olomouce. Retrieved 21. 4. 2013 from the World Wide Web: <https://www.olomouc.eu/obcan/socialni-sluzby/projekt-bezbarierova-olomouc>

Horák, S., Dygrýn, J., Mitáš, J., Obzinová, K. (2010): VYBRANÉ UKAZATELE POHYBOVÉ AKTIVITY DOSPĚLÝCH OBYVATEL OLOMOUCKÉHO REGIONU. *Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého, Olomouc, ČR*, 34(1), 38 – 48. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.telesnakultura.upol.cz/index.php/telesnakultura/article/viewFile/100/139>

Integrovaný portál MPSV (2012): *Definice osob se zdravotním postižením*. Retrieved 10. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zamestnaniosob/definiceozp>

Kačaras, D. (2013): Health and Information. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.kacaras.estranky.cz/clanky/dotaznik-zivotni-spokojenosti.html>

Magistrát města Olomouce (2012): Samospráva. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.olomouc.eu/samosprava>

Ministerstvo vnitra České republiky (2012): Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy. Retrieved 18. 5. 2013 from the World Wide Web: http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Eticky_kodex_uredniku_a_zamestnancu_verejne_spravy.pdf

Mitáš, J., Frömel, K. (2010): POHYBOVÁ AKTIVITA DOSPĚLÉ POPULACE ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED ZÁKLADNÍCH UKAZATELŮ ZA OBDOBÍ 2005–2009. *Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého, Olomouc, ČR*, 34(1), 9-21. Retrieved 19. 4. 2013 from EBSCO host on the World Wide Web: <http://ehis.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=b46f2126-268c-44db-858f-bb455900c242%40sessionmgr10&vid=1&hid=5>

Magistrát města Olomouce (2012): Odbor sociálních věcí. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.olomouc.eu/magistrat/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci/odbor>

Nemček, D., Labudová, J., Kraček, S. (2012): LIFE SATISFACTION OF SEDENTARY AND PHYSICALLY ACTIVE POPULATION. *Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae*, roč. 52, č. 1, s. 61-71. Retrieved from SPORTDiscus on the World Wide Web: <http://ehis.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=21c6f837-138e-490b-83e8-acba8496845d%40sessionmgr13&vid=1&hid=5>

Pečinka, H. (2012): Náplň činnosti odboru sociálních věcí. Olomouc: Magistrát města Olomouce. Retrieved 18. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://www.olomouc.eu/magistrat/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci/napln-cinnosti>

Společnost sociálních pracovníků ČR (2006): Etický kodex sociálního pracovníka ČR. Retrieved 17. 4. 2013 from the World Wide Web: <http://socialnipracovnici.cz/sekce-socialnich-pracovniku/article/ke-stazeni>

Suchomel, A., Sigmundová, D. (2010): POHYBOVÁ AKTIVITA MUŽŮ A ŽEN LIBERECKÉHO REGIONU Z HLEDISKA DENNÍCH ČINNOSTÍ. *Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého, Olomouc, ČR*, 34(1), 108 – 118. Retrieved 18. 4. 2013 from World Wide Web: <http://www.telesnakultura.upol.cz/index.php/telesnakultura/article/viewFile/86/144>

Tuček, J. (2008): Měli se úředníci za Rakouska – Uherska líp než dnes? Retrieved 18. 4. 2013 from World Wide Web: <http://aktualne.centrum.cz/veda/clanek.phtml?id=611242%20>

White, A. G. (2013): Life Satisfaction Index. Armenia Country Review. *Business Source Complete*, 136 – 143. Retrieved 20. 4. 2013 from EBSCO host on the World Wide Web: <http://ehis.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=c14d832c-7129-48f2-bb27-90a411b49ef8%40sessionmgr4&vid=1&hid=15>